የቁርአን ልዩ ጠባይአት (ቁርአንን ልዩና ሰማያዊ ያደርጉታል) የሚባሉት ነገሮች

ሀ. ቅድስናው፡- እስላሞች ብሉይ ኪዳንንና ሐዲስ ኪዳንን እናከብራለን የሚሉ ቢሆንም ለቁርአን ግን ልዩና ከሁሉም ነገር በላይ የሆነ ቦታ ይሰጣሉ፡፡ የመጻሕፍት ሁሉ እናት ይሉታል (43¸3)፡፡ ይዘቱን መመርመር ድፍረትና ኃጢአት ነው፡፡ በጥንቃቄና በንጽሕና እንጂ እንዲሁ እንደተገኘም አይነካም፡፡

ለ. ልዩ የሆነ የሥነ ጽሑፍ ዘይቤው፡- ለብዙ እስላሞች ቁርአን ከሌሎች መገለጦች የሚበልጠው በመጠቀ የሥነ ጽሑፍ ዘይቤው ነው፡፡ ቁርአንን የሚስተካከል ሥነጽሑፍ ስለሌለ ቁርአን ከአላህ የወረደ ተአምር ነው ይላሉ፡፡ ሆኖም በቁርአን የተገለጹት ብዙ ታሪኮችና አንቀጾች አንዳንዴ ቃል በቃል፣ ሌላ ጊዜ ደግሞ ሐሳብ በሐሳብ ከተለያዩ የሁለተኛው መቶ ዓመት የአይሁድና የዞራስትሪያን አዋልድ ድርሳናት የተቀዱ ሆነው እናገኛቸዋለን፡፡ እንዲሁም ቁርአን በአንድ ሰው - በመሐመድ - የተጻፈ ሳይሆን ከእርሱ ሞት በኂላ ባሉት 14 እስከ 20 ዓመታት ውስጥ በተለያዩ ሰዎች የተሰበሰበ ነው፡፡ ይህም ‹‹ታዲያ ቁርአን በአንድ ሰው የተጻፈ ተአምር ሊባል ይችላል?›› ብለን እንድንጠይቅ ያደርገናል፡፡ ቁርአን በመሐመድ ጊዜ እንኳን በአንድ መጽሐፍነት ተዘጋጅቶ በጥራዝ መልክ አልነበረም፡፡ አንድ መጽሐፍ ሆኖ ቀኖናዊ የተደረገው ወደ ስምንተኛውና ዘጠነኛው መቶ ዓመት ላይ ነው፡፡

የሥነጽሑፍ ዘይቤው የመጠቀ ነው የሚለውን አባባል እንዳለ ብንቀበለው እንኳን ጥሩ ሥነጽሑፍ መሆን የመለኮታዊ (አምላካዊ) መገለጥ ነው ለመባል በቂ ማስረጃ ነው ወይ? ለነገሩ ይህም የሥነጽሑፍ ዘይቤው ቢሆን የመጠቀ አይደለም፡፡ ምክንያቱም ብዙ የሰዋሰው ግድፈቶች አሉበት፡፡ የድግግሞሹ ነገር የአንባቢን ትዕግስት ይፈታተናል፡፡ ታሪካዊም ይሁን አመክንዮታዊ ቅደም ተከተል የለውም ወዘተ፡፡

በየቋንቋውና በየባሕሉ ታላላቅ ሥነጽሑፎች አሉ፡፡ ለምሳሌም በሕንድ - ሪግ ቬዳ (1ሺሕ-1500 ቅ.ል.ክ)፣ በግሪክ- የሆሜር ኦዴሴይና ኢሊያድ፣ የሀሙራቢ ኮድ፣ የጊልጋሜሽ ኤፒክ እና የሙት መጽሐፍ የተባለው ከግብፅ፡፡ እነዚህ ሁሉ በሥነ ጽሑፍ ዘይቤአቸው የሚደነቁ ሲሆኑ ሁሉም በዘመን ቁርአንን ይቀድሙታል፡፡ ከቅርብ ዘመን ሥራዎችም እንደ የሼክስፒር ሥራዎች ያሉ የሥነ ጽሑፋቸው ዘይቤ ታላቅ ነው የሚባሉ አሉ፡፡ ሆኖም ከእነዚህ አንዱንም መለኮታዊ ናቸው ያለ ማንም የለም፡፡

ሐ. ቋንቋው ዐረብኛ መሆኑ፡- ዐረብኛ የአላህ ቋንቋ መሆኑን እስላሞች ያምናሉ፡፡ ስለዚህም በዐረብኛ የሆነው ቁርአን ትክክለኛ የአላህ መጽሐፍ ነው፡፡ ግን ‹‹በቁርአን ውስጥ ምንም ዓይነት ከዐረብኛ ውጭ የሆነ ቃል የለም?›› አለ እንጂ፡፡ ለምሳሌም፤ ፈርዖን (የግብጽ ቃል- ንጉሥ ወይም ገዢ ማለት ነው) ሰማንያ አራት ጊዜ ተደጋግሞ ይገኛል፡፡ አዳምና ኤደን የአካዲያን ቃላት ሲሆኑ 24 ጊዜ ተጠቅሰዋል፡፡ ኤደን (በዐረብኛ ጃና) ማለት የተክል ቦታ ነበር መሆን የነበረበት፡፡ አብርሃም ከአሶራውያን የመጣ ቃል ነው፡፡ ትክክለኛው የአረብኛ ል አቡ ራሂም ነበር፡፡ ከፋርሳውያን ቃላት ደግሞ ሃሩትና ማሩት፣ ሲራት፣ ጂን የሚሉት ይገኛሉ፡፡ ከሱርስት ደግሞ ታቦት፣ ዘካት፣ ማልኩት የሚሉት ቃላት ተወስደው በቁርአን ውስጥ ይገኛሉ፡፡ ከዕብራይስጥ ተውራት፣ ሳኪናህ፣ ሀበር፣ ሌሎችም ቃላት ይገኛሉ፡፡ ከግሪክ ኢንጂል (ወንጌል ማለት ነው) ተወርሷል፡፡ በተጨማሪም ኢብሊስ ደግሞ ከግሪኩ ዲያብሎስ የተወረሰ ነው፡፡ ከግእዝ ደግሞ መልአክ (2¸33) ተወስዷል፡፡

ቁርዓን ከሰማይ የወረደ ነውን?

የቁርዓን **እያንዳንዱ ክፍል "አያ" ይባላል፡፡ ይህም በዐረብኛ ተአምር ማለት ነው፡፡ መሐመድ ቁርአን የእሱ ብቸኛ ተአምር መሆኑን ይናገራል፡፡ ሆኖም ቁርአን በእርሱ የሕይወት ዘመን በመጽሐፍ መልከ አልነበረም፡፡ በቁርአን የይዘት ቅደም ተከተል ላይ ያለው ልዩነት ዋናው ምክንያት የመጨረሻውን የቁርአን ስብስብ ይዘትና ቅደም ተከተል ለማጽደቅ ወይም ይሁንታ ለመስጠት መሐመድ በሕይወት ያልነበረ መሆኑ ነው፡፡**

እንደ እስልምና እምነት ቁርአን በሰማይ ባለ ጽላት ላይ ተቀርፆና ለዘላለም ተጠብቆ የሚኖረው የአላህ የመጨረሻ መገለጥ መጽሐፍ የቃል በቃል ቅጂ ነው (85፣ 21-22)፡፡ ቁርአን የዘላለማዊ ሰማያዊ መጽሐፍ፣ ሥርዓተ ነጥብ፣ ምዕራፍ፣ አከፋፈልና ርእስ ሳይቀር የዚያ አንድ ዓይነት ግልባጭ ነው ብለው ያምናሉ፡፡ እንደ እስልምና ትውፊት እነዚህ ‹‹መገለጦች›› ከሰባቱ ሰማያት ውስጥ የታችኛው ወደሆነው የተላኩት (የወረዱት) በረመዳን ወር ሌሊት ነው (17፣ 85)፡፡[1]

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

ከዚያም ለመሐመድ በሂደት እንዳስፈላጊነቱ በመልአኩ በጂብሪል አማካይነት ተገለጠለት፡፡ ስለዚህ በቁርአን ላይ ያለው እያንዳንዱ ቃልም ሆነ ሆሄ ከሰው ተጽእኖ ነፃ ነው ይላሉ፡፡ ሆኖም ይህ የቁርአን መገለጥ ሂደት ምንጩና ማስረጃው ተገለጠለት የተባለው ራሱ መሐመድ ብቻ ነው፡፡ ከራሱ ሌላ ይህንን የሚያስረዳ የተገለጠለት ከተባለው ጊዜ በፊትም ሆነ ተገለጠለት በተባለው ጊዜ ምንም ዓይነት ተአምራትም ሆነ ትንቢት ወይም ሌላ ማስረጃ የለም፡፡

በመጽሐፍ ቅዱስ ስለእግዚአብሔር መገለጥ እንደምናገኘው ብዙ ዓይነት ማስረጃ (ታሪክ) ከዚያ በፊት ከተደረጉ የእግዚአብሔር መገለጦች ጋር የሚስማማና የማይቃረን መሆን፣ ከእግዚአብሔር የተላከ መሆኑን ለማሳየት የሚፈጸሙ ተአምራት፣ በየዘመኑ የተፈጸሙና ዛሬም እየተፈጸሙ ያሉና ወደፊትም የሚፈጸሙ ትንቢቶች በቁርአን ጨርሶ አይገኙም፡፡ በመሐመድ ነቢይነትና በቁርአን እነዚህ ማስረጃዎች ስለሌሉ ለክርስቲያኖች በሰው ተጽእኖ ሥር የወደቀና ሰብአዊ የሆነው መጽሐፍ፣ መጽሐፍ ቅዱስ ሳይሆን ቁርአን ነው፡፡

ታዲያ በቁርአን ውስጥ ያሉትን ብዙ ችግሮች ምን እናድርጋቸው? ምንስ እንበላቸው? እንዲህ ከሰማይ የወረደና ፍጹም የሚባልለት መጽሐፍ ከሆነ ከሰዎች የሚነሣበትን ትችት ሊያልፍና ከስሕተት ነጻ ሊሆን ይገባዋል፡፡ በውስጡ ያሉ ብዙ ልዩነቶችን፣ የእርስ በርስ ግጭቶችንና ስሕተቶችን እንዴት እናድርጋቸው?

የቁርአን መጽሐፍ ጥራዝ እንዴት ተሰበሰበ?

እንደ **እስልምና ትውፊት የሱራዎቹን** (**መጻሕፍቱን**) **መገለጥ መሐመድ የተቀበለው በጂብሪል መልአክ በሦስት ጊዜያት ውስጥ ነው፡፡ የመጀመሪያው የመካ ጊዜ ሲባል ከ** 611-615 **ድረስ ያለው ነው፡፡ በዚህ ጊዜ ያሉት ሱራዎች በቁርአን ያሉት ብዙዎቹ ማስጠንቀቂያዎችና አላህን በተመለከተ ድምዳሜያቸውን አመላካች በመሆኑ ሰፊ ገለጻዎች ያሉበት ነው፡፡ ሁለተኛው ጊዜ ደግሞ ሁለተኛው የመካ ጊዜ ተብሎ የሚታወቅ ሲሆን** (615-622) **ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምንጮችን የሚመስሉ ዶግማ ነክ ጉዳዮች ያሉበት ነው፡፡ እስልምና ብቻውን ትክክለኛ ሃይማኖት ነኝ ማለት የጀመረው በዚህ ጊዜ ነው፡፡ ሦስተኛው ጊዜ የመዲና ጊዜ የሚባለው ሲሆን፤** (623-632) **መዲናን የማከለና እስከ መሐመድ ሞት ያለው ጊዜ ነው፡፡**

የቁርአን አሰባሰብ ዘዴ ወይም አካሄድ

መሐመድ በርግጥ “አምላካዊ መገለጥ” ወይም “ራእይ” የተቀበለ ስለመሆኑ ብዙ አከራካሪ ነገሮች ያሉ ቢሆንም፣ ‹‹ዛሬ ያለውን ቁርአን እርሱ ተቀብሎታል›› የሚባለውን ነገር ሁሉ እና ‹‹ያንን ብቻ ይዟል ወይ?›› ስለሚለው ጉዳይ ደግሞ የበለጠ ጥርጣሬና ጥያቄ አለ፡፡ እንደ እስልምና ትውፊት መሐመድ ሞቱን አስቀድሞ ስላላወቀ ራእዮቹን በአንድ መጽሐፍ (ጥራዝ) ለማድረግ አልተዘጋጀም ነበር፡፡ ስለዚህ የተባለውን ነገር የመጻፉና የማሰባሰቡ ነገር የመሐመድ ተከታዮች ኃላፊነት ነበር፡፡ ከዘጠኝ እስከ አሥረኛው መቶ ዓመት የነበረውና ከእስልምና ትውፊቶች ታሪክ አሰባሳቢዎች ታዋቂና ተአማኒነት የነበረው አልቡካሪ የተባለው እስላም ምሁር፤ መሐመድ ራእይ ወይም ተመስጦ ድንገት ሲመጣበትና ራሱን ወደአለማወቅ ደረጃ ሲደርስ የተገለጠለት ነገር በጊዜው በተገኘ በማንኛውም ነገር ላይ ይጻፍ ነበር፡፡ የሞቱ እንስሳት እግርና ጭን፣ የዛፎች ቅጠል፣ ብራና፣ ቆዳና ድንጋይ ሳይቀር ለመጻፊያ ይጠቀሙ ነበር፡፡ የሚጻፍበት ምንም ነገር ባልነበረ ጊዜ ደግሞ በተቻለ መጠን እንዳለ ለመሸምደድ ይሞክሩ ነበር፡፡ ዋና ዋናዎቹ ደቀመዛሙርቱም አብዱላሂ ኢብን ማሱን፣ አቡ ሙሳ፣ ኡባይ ኢብን ካአብ ሲሆኑ ሁሉም የመሐመድ የቅርብ ሰዎች ነበሩ፡፡

እንደ ሳሂራ ቡካሪ ገለጻ ከሆነ መሐመድ ከሞተበት ጊዜ ጀምሮ ባሉት ዓመታት በቃላቸው አጥንተው የነበሩት ብዙዎቹ የቅርብ ሰዎቹ በያማማ ጦርነት ላይ በሞቱ ጊዜ ብዙ የቁርአን አንቀጾች ሳይገኙ ጨርሰው ጠፍተዋል፡፡ ይህ ድርጊት ከቁርአን ቅጽበታዊ መገለጥ መፈጸም ጋር ተደምሮ የመገለጡ መካከለኛ ወይም ነቢይ ከነበረው ከመሐመድ መሞት ጋር ሲጨመር የመሐመድ የቅርብ ሰው የነበረውን (ሀዝራትን) ‹‹ያሉት መገለጦች እንዲሰበሰቡ›› በጊዜው የነበረውን ካሊፍ አቡበከርን እንዲጠይቅ

አስገደደው፡፡ መጀመሪያ ላይ ካሊፍ አቡበከር መሐመድ ራሱ ያላደረገውን ነገር ለማድረግ ፈቃደኛ ባለመሆን ይህንን ጥያቄ ለመቀበል ፈቃደኛ አልነበረም፡፡ ኋላ ግን ቁርአንን በቃላቸው ያጠኑት ብዙዎቹ በያማማ ጦርነት ሲሞቱ በተፈጠረው ችግር ምክንያት አሳቡን ለወጠ፡፡ የመሐመድ ጸሐፊ የነበረው ዛይድ ኢብን ጣቢት የመሐመድን አባባሎች መገለጦች እንዲያሰባስብና በአንድ ጥራዝ (መጽሐፍ) መልክ እንዲያስቀምጥ በአቡበከር ታዘዘ፡፡

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

የዛይድ ስብስብ የሚባለው ቁርአን

ዛይድም ቡካሪ እንደሚለው ‹‹ደስ የሚል›› መልስ ሰጠ፡፡ የቁርአንን ሱራዎች ከመሰብሰብ ይልቅ ተራራ እንዲያንቀሳቅስ ቢታዘዝ ኖሮ ይሻለው እንደነበር መግለጹ ይነገራል፡፡ የቁርአንን አንቀጾች ሲፈልግ የሞቱ እንስሳትን ስኮናና ጭን፣ ቅጠሎችንና ብራናዎችን፣ ቆዳዎችን፣ ድንጋዮችን፣ ወዘተ እና የነቢዩ የቅርብ ሰዎች በቃል ያጠኗቸውን ሽምደዳዎች እንደ ምንጭ ለመጠቀም መገደዱን ስናይ የዚህ አባባሉ ምክንያት ግልጽ ይሆንልናል፡፡[1]

ይህ የሚያሳየው በዚያን ጊዜ ቁርአንን በሙሉ በቃላቸው የያዙ እስላሞች ያልነበሩ መሆኑን ነው፡፡ እንዲያ ባይሆን ኖሮ የማሰባሰቡ ሥራ ቀላል ይሆን ነበር፡፡ ቁርአንን ሙሉ በሙሉ በቃላቸው የያዙት ሰዎች ቢኖሩ ኖሮ ከእነዚህ ወደ አንዳቸው ሄዶ የሚነግሩትን በጻፈ ነበር፡፡ ነገር ግን ይህ ባለመሆኑ ወደ ስኮናዎችና ቆዳዎች እንዲሁም የተወሰኑ ክፍሎችን ወደያዙ ግለሰቦች በመሄድ መፈለግ ግድ ሆነበት፡፡ ምንጭ ሊሆን ከሚችለው ነገር ሁሉ መፈለግ ነበረበት፡፡ እነዚህ ምንጮች በምንም ሚዛን ቢሆን በሰማይ ለሚኖረው መጽሐፍ "ፍጹም" ቅጂ ናቸው ለሚባሉት መጻሕፍት አስተማማኝና ጥርጣሬ የማያሳድሩ ምንጮች መሆናቸው አስቸጋሪ ብቻ ሳይሆን ለወግ (ለወሬ) እንኳን የማይመች ነው፡፡

የዛይድ የመጨረሻው ሰብስብ ሙሉስ ለመሆኑ ምን ማረጋገጫ አለ? እንዲሁም ትክክለኛ ስለመሆኑ ማስተማመኛው ምንድነው? ዚያድ የመሐመድን አባባሎችና ራእዮች ሁሉንም ለማግኘቱ ምንም አሳማኝ ነገር የለም፡፡ የመሐመድ "መገለጦች" ከተጻፈባቸው አንዳንዶቹ አልጠፉ ወይም አልተበላሹ ይሆን? ከአንቀጾቹስ በያማማ ጦርነት ከተገደሉት ጋር አብረው የሞቱ (የጠፉ) ላለመኖራቸው ምን ዋስትና አለ? ከመልስ ይልቅ በብዙ ጥያቄዎች እንከበባለን፡፡ ቡካሪ፣ ዛይድ የሱራን ዘጠኝ የመጨረሻ አንቀጾች (አንቀጽ 128፣ እና 129) ከአንድ ግለሰብ ያገኛቸው መሆኑን እንደተናገረ ይገልፃል፡፡[2] ከዚያም ይህን አንቀጽ ከሌላ ከማንም ያላገኘው መሆኑን ይናገራል፡፡ ማለትም ይህን ቃል የሚያውቀው ሌላ ማንም አልነበረም፡፡ ስለሆነም ከዚያ ግለሰብ ባያገኘው ኖሮ እነዚህ አንቀጾች ጠፍተው ይቀሩ ነበር ማለት ነው፡፡ ቁርአን ከሰማይ የወረደ ነው መባሉ ቀርቶ በሰዎች የተጻፈና የተሰባሰበ መሆኑን ቢናገሩ በርግጥ እነዚህ ችግሮች በጣም ከባድ ላይሆኑ ይችሉ ይሆናል፡፡ ነገር ግን በአላህ ዘንድ ያለው የሰማያዊው መጽሐፍ ብቸኛና ትክክለኛ ቅጂ ነው ለሚባለው መጽሐፍ ለቁርአን ግን ይህ ሁሉ ቀርቶ አንዱንም ስሕተት ቢሆን ለመቀበል የሚከብድ ነገር ነው፡፡

ይህ የሚመራን ወደ አንድ መደምደሚያ ብቻ ነው፡፡ ይህም መደምደሚያ በመጨረሻ የተሰባሰበው ቁርአን ሙሉ ስለመሆኑ መቼም ቢሆን እርግጠኛ መሆን የማይቻል መሆኑን ነው፡፡ ዛይድ ያን አንቀጽ ከአንድ ሰው አገኘ፡፡ ይህም የሚያስረዳው ቁርአንን ሙሉ በሙሉ በቃሉ ያጠናውና የሚያውቀው ሰው ያልነበረ መሆኑንና የዛይድም ስብስብ ሙሉ ይሁን ወይም አይሁድን መመስከርና መናገር የሚችል ሰው ያልነበረ መሆኑን ነው፡፡ ስለሆነም የቁርአን የመጨረሻ ስብስብ በእግዚአብሔር መገለጥ ላይ ሳይሆን በአንድ ሰው (በዛይድ) አስተሳሰብና ጥረት ላይ የተመሠረተ ነው፡፡ ከተለያዩ ቁሳቁሶችና ግለሰቦች ያገኘውንና ሊደርስበት የቻለውን ያህል አሰባስቦ ሙሉ ቁርአን ነው ያለውን አስቀመጠ፡፡ ይህ መጽሐፍ (ቁርአን) ያን ጊዜ፣ ዛሬም ሁል ጊዜም ሙሉ ነበር ብለው በድፍረት በሚናገሩ እስላሞች ፊት ያለ እውነታ ነው፡፡ የዛይድ ስብስብ ከመሐመድ ሚስቶች አንዷ ለነበረችውና ለሁለተኛ ከሊፋ የኡመር ልጅ ለነበረችው ለሀፍዛ ተሰጠ፡፡

ዛይድ የሰበሰበው ቁርአን ተፎካካሪ ስብስቦች

በዛን ዘመን የእስልምና እምነት ተከታዮች በነበሩባቸው የተለያዩ ቦታዎች ዘንድ የተለያዩ የቁርአን ምንባባት ነበሩ፡፡ የተለያዩ የመሐመድ የቅርብ ሰዎች እያንዳንዳቸው የየራሳቸው ስብስብ አዘጋጅተው ነበር፡፡ ዚያድ በአቡበክር ትእዛዝ ኦፊሴሊያዊ የሆነ ስብስብ ቢያዘጋጅም እንደርሱ ያሉ ሌሎች ስብስቦች (ቁርአኖች) ነበሩ፡፡ ከእነዚህም በጣም ታዋቂ የነበሩት ሁለቱ ስብስቦች አንዱ በኢራቅ አካባቢ ከፍተኛ ተቀባይነት የነበረው የአብዱላህ ኢብን ማሱድ ስብስብ ሲሆን ሌላው ደግሞ የሶርያ ዋና ቁርአን የሆነው የኡባይ ኢብን ካአብ ነበር፡፡

የእግዚአብሔር ስምና "አላህ" የሚለው ስም የትመጣ

---

1. **አላህ የእግዚአብሔር ስም ነውን?**

በእስልምና ሃይማኖት የአምላካቸው ስም አላህ ነው፡፡ ይህ ስም ምንጩ ከየት ነው? በእርግጥስ እነርሱ (እስላሞች) እንደሚሉት ይህ ስም በፊት በብሉይ ኪዳን ኋላም በሐዲስ ኪዳን የተገለጸው አምላክ ስም ነው? ክርስቲያኖችና እስላሞችስ አምላካቸው አንድ ነው? ልዩነት ካለስ የስም ልዩነት ብቻ ነው ወይስ መሠረታዊ የሆነ የ‹ምን›ነትና የ‹ማን›ነት ልዩነት አለ?

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

2. የእግዚአብሔር ስም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ

ብሉይ ኪዳንን የሰጠው አምላክ ስሙ ያህዌ (YHWH) ነው፡፡ ይህ "ዘሀሎ ወይሄሉ- ያለና የሚኖር" ማለት ነው (ዘፍ 3¸04)፡፡ ምንጩም ሀዋሀ-መኖር ከሚለው የዕብራይስጥ ቃል ነው፡፡ በእስላሞች መጽሐፍ የአምላካቸው ስም አላህ እንደሆነ ሁሉ መጽሐፍ ቅዱስ ላይ የተገለጸው አምላክ- የእግዚአብሔር ስም ደግሞ ያሕዌ ነው፡፡ ዋናው መሠረታዊ ነገር ያህዌ የሚለው ስም ከመጽሐፍ ቅዱስ ውጭ ማንንም ሌላ አምላክ ለማመልከት ወይም ለመግለጽ ውሎ የማያውቅ መሆኑ ነው፡፡ እግዚአብሔር ራሱን ከመግለጡ በፊት ከዕብራውያን በስተቀር ያሕዌን ያመልክ የነበረ ነገድም ሆነ ሃይማኖት አልነበረም፡፡ ስለዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር ስም "ያህዌ" ለመጽሐፍ ቅዱስና ለሚያምኑበት ብቻ የተለየ ስም ነው፡፡ ያህዌ የሚለው ስም ከሌላ ባህልም ሆነ እምነት ያልተወረሰ ወይም ያልተቀዳ፣ ሌላ አሕዛባዊ ምንጭ የሌለው ነው፡፡ የተገለጠው በራሱ በመጽሐፍ ቅዱስ መገለጥ ነው፡፡

አላህ የመጽሐፍ ቅዱስ አምላክ እንደሆነና በቅዱሳት መጻሕፍትም ውስጥ እንደተጠቀሰ እስላሞች ይናገራሉ፡፡ ይህ ደረቅ ስሕተት ነው፡፡ አላህ የሚለው ስም በብሉይ ኪዳንም ሆነ በሐዲስ ኪዳን አንድ ጊዜም እንኳ የተጠቀሰበት ቦታ የለም፡፡ እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን በስም የተገለጸው ያህዌ (ማለትም ዘሀሎ ወይሄሉ ያለና የሚኖር) በሚል ነው፡፡ "ጀሆቫህ" የሚለው ስም የእግዚአብሔር መጽሐፍ ቅዱሳዊ ስም አይደለም፡፡ ያህዌ የሚለውን ቅዱስና ገናና ስሙን መጥራት የፈሩ አይሁድ የፈጠሩት መጥሪያ ስም እንጂ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ቃል ወይም ስም አይደለም፡፡

3. አላህ የሚለው ስም የትመጣ

4.

እንደ ጥንት ታሪክ ጥናት ማስረጃዎች "አላህ" በመካ ይመለኩ ከነበሩት ብዙ ጣዖታት መካከል ዋና ነው ተብሎ ይታመን የነበረው "አምላክ" ስም ነበር፡፡ "አላህ" የሚለው ስም አል እና ኢላህ ("al" and "ilah")
ከሚሉት የዐረብኛ ቃላት የተገኘ ቃል ሲሆን አምላክ (የታወቀ አምላክን "god" ወይም ጣዖትን "idol") የሚገልጽ ነው፡፡ እስላም ማለት ለአላህ መገዛት፣ ራስን መስጠት ማለት ሲሆን በመጀመሪያ (በጥንት) ትርጉሙ ግን በአስቸጋሪ ሁኔታዎች እንኳን ለራሱ ጎሳ ሲል እስከ ሞት ድረስ ጸንቶ የሚዋጋ የበረሃ ጦረኛ ጥንካሬና ድፍረት ማለት ነበር፡፡[1]? አንዳንዶች አላህ የሚለው ቃል "ኤል" ከሚለውና በከነዓናውያንና በዕብራውያን እውነተኛም ይሁን ሐሰተኛ አምላክን ከሚያመለክተው ቃል የተገኘ እንደሆነ ያምናሉ፡፡ ነገር ግን ይህ አይደለም፡፡ ታዲያ የዚህ ቃል ምንጭ ምንድነው

አላህ የሚለው ቃል ከዐረብኛ የተገኘ ቃል ነው፡፡ ይህም የሚያሳየው ከዚያው ከዐረብኛ የተገኘ እንጂ በዕብራይስጥና በግሪክ ከተጻፈው መጽሐፍ ቅዱስ ያልተገኘና ምንም ዓይነት ዝምድና የሌለው መሆኑን ነው፡፡ አላህ ሙሉ በሙሉ ዐረቦች ያመልኩት የነበረውን አምላክ ለመግለጽ ይጠቀሙበት የነበረና ዐረብኛ ብቻ የሆነ ቃል ነው፡፡ ዕብራዊ ምንጭ የለውም፡፡ የሃይማኖት መድበለ ዕውቀት መጽሐፍ "አላህ ከባቢሎናውያን አምላክ ከቤል ጋር የሚመሳሰል… ከእስልምና በፊት የነበረ ስም ነው" ይላል፡፡[2] ይህንንም በሌሎች በብዙ ማስረጃዎች ማየት ይቻላል፡፡

- "አላህ ከእስልምና በፊት የነበሩ የዐረብኛ ጽሑፎች ላይ ይገኛል"[3]
- ዐረቦች ከመሐመድ መነሣት በፊት በነበሩት ዘመናት አላህ የሚባል ልዑላዊ አምላክ ያመልኩ ነበር፡፡[4]
- "አላህ ከእስልምና በፊት በነበሩት ዐረቦች ይታወቅ ነበር…እርሱም ከመካ አማልክት አንዱ ነበር፡፡[5]
- ‹‹ኢላህ የሚለው ቃል ቅድመ እስልምና በነበሩ ድርሰቶች ውስጥ ይገኛል… ተደጋግሞ ጥቅም ላይ ሲውል አል-ኢላህ የሚለው ቃል አላህ በሚለው ቃል እየተተካ መጣ፡፡ ይህም በቅድመ እስልምና ታሪክ ተደጋግሞ የሚገኝ ነው፡፡[6]
- "አላህ የሚለው ስም ከመሐመድ በፊት የሚቀድም ስም ነው፡፡"[7]
- "አላህ ለዐረቦች በስሙ አስቀድሞ ይታወቅ የነበረ ነው፡፡[8] "አላህ የሚለው ስም ከእስልምና በፊት በነበረው የዐረቢያ የከርሰ ምድር ጥናት ውጤቶችና በሥነ ጽሑፍ ቅሬቶች በግልፅ የሚገኝ ስም ነው፡፡"[9]

አላህ የሚለው ስም በቅድመ እስልምና ዘመን የታወቀና የነበረ የመሆን ጉዳይና በነበረው ፅንሰ አሳብ ላይ የብዙ ዘመን ጥልቅ ምርምርና ጥናት ያደረገ ሞንትጎሜሪ (ዶ/ር) የተባለ አንድ ተመራማሪ ጥናቱን እንዲህ በማለት አጠቃሏል፡-
"እየተረዳሁት የመጣሁት ነገር ቢኖር፤ የመሐመድን ተግባርና የእስልምናን ምንጭ በበቂ ሁኔታ ለመረዳት በመካ እንደ ከፍተኛ አምላክ ይመለክ የነበረ "አላህ" የሚባል አምላክ የነበረ የመሆኑ ጉዳይ ከፍተኛ ትኩረትና ዋጋ ሊሰጠው የሚገባ መሆኑን ነው፡፡ ይህ የጣዖት አምልኮ ዓይነት ነው፤ ሆኖም ግን በተለምዶ ከሚታወቀው የጣዖት አምልኮ የተለየ በመሆኑ ልዩ ትኩረት ሊሰጠው ይገባል፡፡"[10]
አላህ የሚለው ስም ቅድመ እስልምና በነበረው ትርጉም ላይ ሰፋ ያለ ጥናት ያደረገው ፋራህ የተባለ ተመራማሪም ጥናቱን እንዲህ በማለት ይደመድማል፡-
"ስለዚህ አላህ የሚለው ስም በእስላሞች ከክርስቲያኖችና ከአይሁዶች የተላለፈላቸው (የወረሱት) ነው የሚለውን የእስላሞችን አስተሳሰብ ለመቀበል ምንም ዓይነት ምክንያት የለም፡፡"[11]

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

የቁርአን ትርጉሙ አሁን ድረስ በአገልግሎት ላይ የሚገኘው የመካከለኛው ምሥራቅ ጥናት ሊቅ የሆነው ኤ.ም.ዊሪ “በቅድመ እስልምና ዘመን የአላህ አምልኮ እና የበኣል አምልኮ ፀሐይን፣ ጨረቃን እና ከዋክብትን የሚመለከቱ በሰማይ ካሉ ሥነ ፍጥረታት ጋር የተያያዙ አምልኮዎች ነበሩ” ይላል።[12]
“በጥንታዊ ዐረቦች የፀሐይ አምላክ እንደ ሴት አምላክ ትታይ የነበረ ሲሆን፤ የጨረቃ አምላክ ደግሞ እንደ ወንድ አምላክ ይታይ ነበር። በብዙ ሊቃውንት ጥናት እንደተመለከተው የጨረቃው አምላክ በተለያዩ ስያሜዎች ይታወቅ ነበር። ከእነዚህም አንዱ አላህ ነበር።[13]
“አላህ የሚለው ስም የጨረቃ አምላክ የግል መጠሪያ ስሙ ነበር።…የጨረቃው አምላክ አላህ-ከፀሐይዋ አምላክ ጋር ተጋባ። ሁለቱ በአንድነትም “የአላህ (ሴት) ልጆች” የተባሉ ሦስት አማልክትን አስገኙ። እነዚህ ሦስት አማልክትም አል-ላት፣ አል-ኡዛ እና አል-ማናት ይባሉ ነበር። የአላህ ልጆች ከአላህ ጋርና ከፀሐይ አምላክ ጋር እንደ “ከፍተኛ” አምላክ ይታዩ ነበር። ማለትም እነዚህ ብዙ ከሆኑት ከሁሉም የዐረቦች አማልክት የመጀመሪያው ተርታ ላይ ያሉ ተደርገው ይታዩ ነበር።[14]
ከእስልምና መምጣት በፊት ዐረቦች ብዙ ወንድና ሴት አማልክትን ያመልኩ ነበር። እያንዳንዱ ጎሳም የራሱ “አምላክ” ነበረው። በዛን ዘመን “አላህ” የሚታወቀው የጨረቃ አምላክ ተብሎ የነበረ ሲሆን፣ ሕዝቡን ከአላህ ጋር የሚያማልዱ ናቸው ተብለው ይታመኑ የነበሩ ሦስት ልጆች ነበሩት። ስማቸውም አል-ላት፤ አል-ኡዛ እና አል-ማናት ነበር። የመጀመሪያዎቹ የሁለቱ ስም የአላህ የሴት አንቀፅ የሆነ ስም ነው። በመካና አካባቢዋ የዐረብ ምድር ከ360 በላይ አማልክት (በዓመቱ ቀናት መጠን) ነበሩ።[15] “ሆኖም ከአላህ ጋር ሌሎች ትናንሽ አማልክትንና የ“አላህን ልጆች” ያመልኩ ነበር።”[16]

ከእስልምና መምጣት በፊት የጨረቃ ምስል በዐረብ ምድርና በመካከለኛው ምሥራቅ የጨረቃ አምላክ (አላህ) አምልኮ ምልክት ነበር። የአማልክት ምስሎችና ቅርፆች በሆኑ ሀውልቶችና ጽሑፎች ላይ የጨረቃ ምስሎች እና ቅርፆች በብዛት ተገኝተዋል። ሁለት እጆቹ የጨረቃ ምስል ወደ ሆነ ቅርጽ እንደሚጸልይ ሆነው የተዘረጉ የጥቁር ድንጋይ ሐውልት በፍልስጥኤም ተገኝቷል። እስራኤላውያን እውነተኛውን አምላክ እግዚአብሔርን እንዳያመልኩ ይፈታተኗቸው የነበሩት በአካባቢው አሕዛብ ተስፋፍተው የነበሩት የፀሐይ፣ የጨረቃና የከዋክብት አምልኮዎች ነበሩ (ዘዳ. 4¸19፤ ኤር. 7¸18፤ አሞ 5¸26፤ የሐዋ. 7¸43)።

አል-ላት የምትወከለው አራት ማዕዘን በሆነ ድንጋይ ሲሆን ዋና መቅደሷ የነበረውም በጣይፍ ከተማ ነበር። በመቅደሱ ውስጥም በመካና በመዲና መካከል በቁዳይድ ከተማ ላይ ጥቁር ድንጋይ ነበር። እርሷም የዕድል አምላክ ስትሆን የአላህ አንስታይ ተነፃፃሪ ነበረች። አል-ኡዛ ደግሞ የምሥራቃዊ መካ አምላክ ነበረች።

አላህ የሚለው ስም ራሱ ቁርአን እንደሚመሰክረው ከእስልምና መምጣት በፊት በዐረቢያ ምድር ይታወቅ ነበር። አላህ የሚለው ስም፤ እንዲሁም አንስታይ ተነፃፃሪው አል-ላት የሚለው ስምም በሰሜን አፍሪቃና በዐረቢያ ምድር በሚገኙ የድንጋይና የመሬት ላይ ጽሑፎች ላይ ተደጋግመው ይገኛሉ።[17]

በዐረብ ምድር የጨረቃ አምላክ ዋናው እምነት እንደነበር የከርሰ ምድር ቅርሶች ታሪክ ጥናት በሚገባ ያሳያል። ብሉይ ኪዳን በተደጋጋሚ የጨረቃን የጣዖት አምልኮ ይነቅፍና ያስጠነቅቅ ነበር (ዘዳ. 4¸19፣ 17¸3፤ 2ነገ. 21¸3-5፣ 23፣5፤ ኤር. 8¸2፣ 19¸13፤ ሶፎ. 1¸5)። እስራኤላውያን በጣዖት አምልኮ ሲጠመዱ ብዙውን ጊዜ በጨረቃ ጣዖት ነበር። በብሉይ ኪዳን ዘመን ናኒዶስ (555 – 539 ቅ.ል.ክ) የተባለ የባቢሎን ንጉሥ ዐረቢያን የጨረቃ አምልኮ ማዕከል አደረጋት። በሌሎች ሕዝቦች ዘንድ የጨረቃ አምልኮ እየቀነሰ ሲሄድ ‹‹ጨረቃ ከሁሉም በላይ ናት›› የሚለው እምነት በዐረቦች ዘንድ የጸና ሆኖ ቆየ። መካ ውስጥ 360 አማልክት ሲያመልኩ የጨረቃን አምላክ የእነዚህ ሁሉ የበላይ አድርገው ያመልኩ ነበር። መካ የተሠራችው የጨረቃ አምላክ ልዩ መቅደስ ሆና ነበር። መካን የዐረብ ምድር የጣዖት አምልኮ “የተቀደሰች ቦታ” እና መናኸሪያ ያደረጋትም ይኸው ነበር።

የታሪክ ምሁራን እንደሚገልጹት መሐመድ በተነሣ ጊዜ በዐረቢያ ምድር ይመለኩ የነበሩት የ360ዎቹ አማልክት የበላያቸው ወይም ዋናቸው ተደርጐ የሚታመነው አላህ ነበር። ሆኖም ብዙ እስላሞች “አላህ” በመካና በዐረብ ምድር ከመሐመድ መምጣት በፊት በዐረቦች ይመለክ እንደነበር መስማትም ማወቅም አይፈልጉም።[18]

መካ እና “ቅዱስ ድንጋይ” አል-ካባ ከእስልምና በፊት ለነበሩት ጣዖት አምላኪ የዐረብ ጎሳዎች አምልኮና የቅድስና ቦታዎች ነበሩ። በመካ ያለው ካባ የቀድሞ ስሙ “ቤት አላህ” ማለትም የአላህ ቤት ነበር። ይህም መጀመሪያ በሰማይ የተሠራና የዚያ ምሳሌና አርአያ እንደሆነ ይነገራል። ይህም ሙሴ እንዲሠራ ከታዘዘውና በመጽሐፍ ቅዱስ ከተነገረው የተኮረጀ ነው (ዘጸ. 25¸9)።

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

መሐመድ ሌሎች ጣዖታትን እንዳጠፋና በአንድ አምላክ ማመንን እንዳስተማረ፣ እርሱም የእርሱ መልእክተኛ መሆኑን ቁርዓን ይነግረናል፡፡ ካባ የተቀደሰና ልዩ ቦታ መሆኑን፣ እንዲሁም በዚያ ያለው ጥቁር ድንጋይ የሰዎችን ኃጢአት የማስተሥረይ ኃይል እንዳለው ይገልፃል፡፡ ማንኛውንም አማኝ በሕይወት ዘመኑ ቢያንስ አንድ ጊዜ ወደዚህ ድንጋይ እንዲሄድ ያስገድዳል፡፡ ከብሉይ ኪዳን አባቶችና ነቢያት ወደ መካ የሄደ፣ ካባን ሄዶ ጥቁሩን ድንጋይ የሳመ ማንም የሌለ ሲሆን ነገር ግን አብርሃምና እስማኤል እንደሠሩት ይተርካል (ሱራ22¸26-37)፡፡

መሐመድ ቀድሞ የአንድ ጣዖት ስም የነበረውን "አላህ" የሚለውን ስም የመካ ሰዎች ያመልኩት ከነበረው አላህ በምን እንደሚለይ ሳይገልጽ እንዳለ የአንዱ "ብቸኛ አምላክ" ስም አደረገው፡፡ ይህ የቀድሞ አምልኮታቸውን የማደስ እንጂ ሙሉ በሙሉ የመለወጥ አልነበረም፡፡ ሕዝቡን ስሕተታቸውን (የቀድሞውን፣ ጣዖቱን) አላህን ትተው ትክክለኛውንና አዲሱን፣ ብቸኛ የተባለውን አላህ እንዲያመልኩ አላዘዛቸውም፡፡

መሐመድ የተወለደበት የቁረሽ ነገድ አላህ ከሚለው የጨረቃ አምላክ ጋር ከፍተኛ ቁርኝትና ለእርሱም ከፍ ያለ አምልኮ ነበራቸው፡፡ በተለይም ደግሞ በሕዝቡና በአላህ መካከል አማላጆች ናቸው ተብለው የሚታመኑት ለሦስቱ የአላህ ልጆች፡፡

የመሐመድ የአባቱ ስም አብደ-አላህ (የአላህ አገልጋይ፣ የአላህ ባሪያ) ነበር፡፡ የአጐቱ ስም ደግሞ ኡብየድ አላህ ነበር፡፡ እነዚህ ስሞች የሚያሳዩት የመሐመድ ቤተሰቦች ለአላህ የነበራቸውን አምልኮና አላህ የሚለው ስም በእርሱ ቤተሰብ ዘንድ በሚገባ ይታወቅ የነበረ መሆኑን ነው፡፡ እንዲሁም በመሐመድ ብቸኛ (አንድ) አምላክ ከመደረጉ በፊት በነበረው የብዙ አማልክት አምልኮ ውስጥ አላህ የሚለው ስም የነበረ መሆኑን በግልጽ ያሳየናል፡፡ አላህ የሚለውን ስም የተጠቀሙት ጣዖት አምላኪዎች የነበሩ መሆናቸውን ልብ አድርግ፡፡[19] በመሐመድ ነገድ የጨረቃን አምላክ ስም በግለሰብ የመጠሪያ ስምነት መጠቀም የተለመደ እንደነበር አይተናል፡፡ ስለዚህ አላህ ቅድመ እስልምና የነበረ የጣዖት አምላክ መሆኑ ሊስተባበል የማይችል ሀቅ ነው፡፡ የመሐመድ አምላክ ለምን የእርሱ ነገድ አምላክ በነበረ የጣዖት አምላክ ስም ተሰየመ? ብለን ራሳችንን እንድንጠይቅ ያደርገናል፡፡

የጨረቃ አምልኮ በዐረቢያ ምድርና በአካባቢው የተስፋፋ ነበር፡፡ ይህም ጥንቱንም የጨረቃን አምላክ (አላህን) ያመልኩና የጨረቃን ምስል የአምልኮታቸው መገለጫ ያደርጉ በነበሩ ሕዝቦች ዘንድ እስልምና ያገኘውን ተቀባይነትና በቀላሉ መስፋፋት ለመረዳት ያስችላል፡፡ እንዲሁም ጨረቃ ለምን የእስልምና ምልክትና ዓርማ ተደርጐ እንደተወሰደም ለመረዳት ይረዳል፡፡ ይህ ሁሉ አላህ በመካ እንደ ጨረቃ አምላክ ይመለክ ወደነበረበት ከዛሬ ብዙ ዓመታት ወደኋላ የሚወስድ ነገር ነው፡፡

እስላሞች አላህ የሚለው ስም የትመጣ (ምንጭ) መጽሐፍ ቅዱስ መሆኑን ለማሳመን ለምን ይጨነቃሉ? ከዚህስ ምን ያገኛሉ?

አላህ የሚለው ስም ከመጽሐፍ ቅዱስ የተገኘ መሆኑን ማሳመን ከቻሉ ከአይሁዳዊነት ወደ ክርስትና ከዚያም ወደ እስልምና ሽግግር ተደርጓል ለሚሉት ዋናና መሠረታዊ የመከራከሪያ አሳብ አስረጅ ይሆነናል፣ አይሁዶችንና ክርስቲያኖችን ወደ እስልምና ለመለወጥ መንገዱን ቁልቁለት ያደርግልናል ብለው ስለሚያስቡ ነው፡፡ አላህ የሚለው ስም አንዱ አምላክ በቅዱሳት መጻሕፍት አማካይነት ራሱን የገለጠበት ቀጣይ ሂደት ከሆነ እስልምና ከመጽሐፍ ቅዱስ ቀጥሎ የሚመጣ እምነት መሆኑ ነው፡፡ ይህም ማለት አይሁዳዊነት በክርስትና እንደተተካ፣ ክርስትናም በእስልምና ተተካ ማለት ነው፡፡ ነገር ግን አላህ የሚለው ስም ከመጽሐፍ ቅዱስ ምንም ፍንጭ የሌለው እና ከእስልምና መምጣት በፊት በዐረብ ምድር የነበረ የጣዖት "አምላክ" ስም ከነበረ ደግሞ የእስልምና መሠረት ፉርሽ ሆነ ማለት ነው፡፡ ለዚህ ነው አላህ የሚለው ስም የጨረቃ አምላክ ስም የነበረ፣ ከጣዖት አምልኮ የተወረሰ መሆኑን ከላይ ሰፋ አድርገን ማየት ያስፈለገን፡፡

በዐረቢያ ምድር የተገኙ የተለያዩ የከርሰ ምድር ቁፋሮ ውጤቶች አላህ የተባለው አምላክ የጣዖት አምላኪዎች "አምላክ" የነበረ መሆኑን በግልጽ ያሳያሉ፡፡ ከፀሐይ አምላክ ጋር የተጋባና ሦስት ልጆችን ያስገኘ "አምላክ" ተብሎ ይታመን እንደነበር በብዙ ማስረጃዎች የተመሰከረ መሆኑን አይተናል፡፡ ከቱርክ ተራራዎች እስከ ግብጽ ድረስ ተስፋፍቶ የነበረው የጣዖት አምልኮ የጨረቃ አምልኮ ነበር፡፡ በሥነ ፍጥረት ተመራምሮ ወደ ፈጣሪው እስኪደርስና እግዚአብሔርም ተገልጦ አገሩንና ቤተሰቦቹን ሁሉ ትቶ ከከለዳውያን ዑር እንዲወጣና ወደ ከነዓን እንዲሄድ እስኪነግረው ድረስ የአብርሃምም እምነት ይኸው ነበር፡፡

ይህ እውነት መሐመድ "አላህ" የሚለውን ስም በቁርዓን ለምን እንዳልተረጎመው ያስረዳናል፡፡ መሐመድ ለዐረቦች ስለ አላህ ሲናገር ከዚያ በፊት ምንም ሰምተውት ለማያውቁ ሰዎች አዲስ አምላክ እንደሚናገርና እንደሚያስተዋውቅ ሳይሆን አላህ ማን እንደሆነ አስቀድሞ ለሚያውቅ ሰው እንደሚናገር ባለ ሰው አቀራረብና አነጋገር ነው የተናገራቸው፡፡ አላህን የማያውቁትና አዲስ አምላክ እያስተዋወቃቸው ቢሆን ኖሮ አላህ እንዲህ ነው በማለት ማንነቱን ማስተማር ከሁሉም በፊት

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

ይቀድም ነበር፡፡ መሐመድ በአላህ አምልኮ ያደገ ነው፡፡ ነገር ግን ከሌሎቹ አሕዛብ-ፖጋን ዐረቦች አንድ እርምጃ አልፎ ሄደ፡፡ እነርሱ የጨረቃ አምላክ የሆነው አላህ ከሌሎቹ አማልክት የበለጠና ቀዳሚው ነው ብለው ሲያምኑ መሐመድ ግን አላህ ከሁሉም አማልክት የሚበልጠው ብቻ ሳይሆን ብቸኛውም አምላክ ነው አለ፡፡

መሐመድ በተግባር ያለው እንዲህ ነው፡- “የጨረቃ አምላክ አላህን ከሁሉም አማልክት በላይ መሆኑን ከበፊትም ጀምሮ ታምናላችሁ፡፡ አሁን እኔ ከእናንተ የምፈልገው ነገር ቢኖር እርሱ ከሁሉም የሚበልጥ ብቻ ሳይሆን ብቸኛ አምላክ መሆኑን ነው፡፡ ቀድሞም የምታመልኩትን አላህን አልወሰድባችሁም፣ ሌላ የማታውቁት እንግዳ አምላክም አላመጣባችሁም፡፡ እኔ ያስወገድኩት ሚስቱን (የፀሐይን አምላክ)፣ ልጆቹን እና ሌሎቹን አማልክት በሙሉ ነው፡፡”

ይህ ከመጀመሪያው የእስልምና የሃይማኖት መግለጫ- አላህ ከሁሉ የበለጠ ነው- ከሚለው ግልፅ ሆኖ ይታያል፡፡ “አላህ ታላቅ ነው” (Allah is great) - ሳይሆን ንጽጽርን በሚያሣይ ሁኔታ “አላህ (ከሁሉም) የበለጠ ነው” (Allah is the greatest) ነው የሚለው፡፡ ይህም ማለት አላህ ከሌሎቹ አማልክት የበለጠ ነው ማለት ነው፡፡ ይህም በመሆኑ ፖጋን (ጣዖት አምላኪ) የነበሩት ዐረቦች አስቀድሞም ያውቁት ከነበረውና ከሚያመልኩት አምላክ ውጭ ሌላ አዲስ አምላክ እንዳመጣባቸው አድርገው አልተናገሩትም፣ አልተጣሉትምም፡፡ “አላህ ማነው?” ብለውም አልጠየቁትም፡፡ “ከዚህ በፊት የማናውቀውን አዲስ አምላክ ከየት አመጣኸው?” አላሉትም፡፡ አላህ የሚለው ስም ለእነርሱ እንግዳ አልነበረምና፡፡ ሲያመልኩት የነበረ፣ የሚያውቁት ነው፡፡

ስለዚህ መሐመድ በሁለቱም በኩል አትራፊ የሆነ ስልትን ለመጠቀም ሞከረ፡፡ ለጣዖት አምላኪ ፖጋኖች አሁንም በጨረቃ አምላክ በአላህ አምናለሁ አላቸው፡፡ ለአይሁድና ለክርስቲያኖች ደግሞ አላህ የእነርሱም አምላክ ነው ለማለት ሞከረ፡፡ ነገር ግን በባሕርይው ያለና የሚኖር- ያሕዌ- ዘላለማዊ አምላክን የሚያመልኩ ክርስቲያኖችና በኋላ ተስፋውን ባለመቀበላቸው ራሳቸውን ከድኅነት ውጭ ያደረጉ አይሁድም ሁለቱም የመሐመድ የጨረቃ አምላክ- ሐሰተኛ አምላክ- መሆኑን ስለሚያውቁ ውድቅ አድርገውበታል፡፡ የቀደሙ የክርስቲያንና የእስላም ክርክሮችን በጥልቀት ያጠናው ኒውማን (ዶ/ር) ጥናቱን *“እስላም ከጣዖት አምልኮ የተወለደ፣ የተለየና በጥላቻ የታመቀ እምነት ነው”* በማለቱ ጥናቱን አጠቃሏል፡፡[20]

እስላሞች ከፍ ብለን የጠቀስነውን እውነታ ሁሉ የክርስቲያኖች የጥላቻ መግለጫ ነው ብለው ያስቡ ይሆን? ታዲያ የእስልምና ምልክት ጨረቃ መሆኗ በአጋጣሚ የመጣ ይሆን? የጨረቃ ምስል በመስጊዶቻቸውና በሚናሬቶቻቸው ጫፍ ላይ መቀመጡ እንዲሁ ያለምንም ታሪካዊ የት መጣ የተደረገ ይሆን? የጨረቃ ምልክት በብዙዎቹ እስላም አገሮች ባንዲራ ላይ መደረጉስ? ጨረቃ በሰማይ ላይ መታየት ስትጀምር በሚጀምረው ወር ጀምረው ይህቺው ጨረቃ ስትታይ በሚያልቀው ወር የሚጾሙትስ?

“አላህ” የሚለው ስም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ይገኛል?

እስላሞች አላህ የሚለው ስም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ይገኛል ሲሉ ይሰማል፡፡ አላህ በቁርአን አንድ ጊዜም ያህዌ አልተባለም፣ ያህዌም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በጭራሽ አላህ አልተባለም፡፡ ኤሎሂም የሚለው ለያህዌ ተደጋግሞ የተነገረው በዕብራይስጥ ቃልም በቁርአን አንድ ቦታም ላይ አገልግሎት ላይ አልዋለም፤ አልተጠቀሰም፡፡

በመጽሐፍ ቅዱስ ራሱን "ያለና የሚኖር" በማለት የገለጸው አምላክ ራሱን የአብርሃም፣ የይስሐቅና የያዕቆብ አምላክ ነኝ በማለት ገለጸ፡፡ ይህ እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምን የዳዊት ከተማ በማለት ይጠራታል፡፡ መሲሑም ከዳዊት ዘር እንደሚወለድ ይናገራል፡፡ እንደተናገረም ተፈጽሟል፡፡ የአላህ ቅዱስ ሥፍራ የሚባሉትን መካንም ሆነ መዲናን አንድ ጊዜም አያነሣቸውም፡፡ ኢየሩሳሌምን ግን ስምንት መቶ ጊዜ ያህል ያነሣታል፡፡ ኢየሩሳሌም በቁርአን አልተጠቀሰችም፡፡ ሆኖም እስላሞች የእነርሱ እንደሆነች ይናገራሉ፡፡ መጽሐፋቸው ግን አንዴም አያነሣትም፡፡

በብሉይ ኪዳን ዘመን እግዚአብሔር የእስራኤላውያን አምላክ ነኝ አለ፡፡ እነርሱም የእርሱ ምርጦች ተባሉ፡፡ ይህም በሐዲስ ኪዳን ለክርስቲያኖች ሁሉ ነው፡፡ እነዚህ እስራኤላውያን የአላህ ምርጦች ግን አልተባሉም፡፡ ታድያ በብሉይ ዘመን አይሁድ፣ በዘመነ ሐዲስ ደግሞ ክርስቲያኖች የእግዚአብሔር ምርጦችና የበኩር ልጆች እንጂ የአላህ አይደሉም፡፡ አላህማ አንድ እስላም ሌላውን አይሁዳዊም ሆነ ክርስቲያን ጓደኛው እንዳያደርግ ይከለክላል፡፡ "እናንተ ያመናችሁ ሆይ፣ ይሁዶችንና ክርስቲያኖችን ረዳቶች አድርጋችሁ አትያዙ" ይላል (5፣51)፡፡

እስላሞች ከእስልምና ዘመን በፊት አላህ የመጽሐፍ ቅዱሱ ያህዌ (ዘሀሎ ወይሄሉ)- የአባቶች፣ የነቢያትና የሐዋርያት አምላክ እግዚብሔር ነው ይላሉ፡፡ የእስልምና እምነት ተከራካሪ የሆነው አሕመድ ዲዳት "ሃሌሉያ" ("Allelujah") የሚለውን "አላህሉያ" ("Allahlujah") ወደሚል የግድ መጠምዘዝ አላህ የመጽሐፍ ቅዱሱ የእግዚብሔር ስም ነው በማለት ይከራከራል፡፡[21]Yahweh) አጭር መግለጫ - ያህ YAH - ማመስገን (አመስግኑ) በሚለው የዕብራይስጥ ቃል ከመነሻው ሲቀደም የሚገኝ ነው፡፡ በጥሬ ቃሉ ሃሌሉያ ማለት ያህዌን አመስግኑ ማለት ነው፡፡ (alle - ማመስገን - praise,፣ ለ to, yah-

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

ያህዌ- Yahweh) የቃሉ መጀመሪያ Hallel -ሀለል- ሲሆን ይህም ማመስገን ማለት ነው፡፡ ይህም ከአላህ ጋር ምንም ዓይነት ግንኙነት የለውም፡፡ የመጨረሻው ቃል ያህ- ደግሞ ያለና የሚኖር ሕያው የሆነውን አምላክ የሚያመለክት ነው፡፡ አሕመድ ዲዳት አራማይክንና ዐረብኛን በመደባለቅ ምናልባት ከእርሱ ያነሰ ዕውቀት ያለው ሰው ቢያገኝ አለማወቁን ተጠቅሞ ለማምታታት ሞክሯል፡፡ ከሌላ ቋንቋ የተገኘ ቃል አነባበቡ ከአንድ ሌላ ቋንቋ ጋር ቢመሳሰል እንኳን አጋጣሚ ሊሆን ይችላል እንጂ የንባብ መመሳሰል የትርጉም ወይም የአሳብ መመሳሰልን አያመለክትም፡፡ እንደ ዲዳት ያሉ እስላሞች ግን የሌላን ቋንቋና ባህል፣ ቃላትና ትርጉሞች የሚመሳሰሉ መስለው ከታዩዋቸው፣ የራሳቸውን መጽሐፍም ሆነ እምነት አስረጂዎች ለማስመሰል ይሞክራሉ፡፡ ይህ የሚያሳየው ዲዳት ዕብራይስጥና አራማይክ የማያውቅ ብቻ ሳይሆን ደፋር አላዋቂ መሆኑንም ነው፡፡ "ሃሌ ሉያ" የያህዌ (

እንዲሁም ይኸው ሰው አላህ የሚለው ቃል ከጣዖት አምልኮ ባህልና ታሪክ ፈጽሞ የጸዳና የጠራ እንደሆነ ይገልጻል፡፡ "አላህ የብቸኛው አምላክ ልዩና ብቸኛ ስም ነው፡፡ ...ማንም ለአላህ አንስታይ ፆታ ሊናገርለት አይችልም" ይላል ዲዳት፡፡ ከአላህ ልጆች አንዲቷ የአላህ አንስታይ ፆታ መግለጫ በሆነ ስያሜ አል-ላት ትባል የነበረ መሆኑን ግን ለአንባቢዎቹ አይነግራቸውም፡፡ ራሱም አያውቀው ይሆናል፡፡

ለስም አጠራሩ ክብርና ምስጋና ይግባውና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የእነርሱን አምላክ ስም እንደጠራ ለማድረግ ሲሞክሩ የቃላት ጨዋታው የበለጠ አስቂኝ ይሆናል፡፡ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሳለ "ኤሎሄ ኤሎሄ ላማ ሰበቅታኒ" በማለት የጠራው የእነርሱን አምላክ እንደሆነ ያወራሉ፡፡ ሐዲስ ኪዳን የተጻፈው በግሪክ ቋንቋ ሲሆን ጌታችን በአራማይክ ቋንቋ የተናገረውን ነው የሚያሳየን፡፡ ጌታችን በመዝሙር 21፣1 ላይ የተነገረውን የሰውን ልጆች ጩኸት በሙሉ ነው እኛን ወክሎ የጮኸው፡፡ ይህም በአራማይክ ቋንቋ በድምፀ ንባብ ማጠጋጋት ዐረብኛ ቃል ለማግኘት የሚደረግ አስቂኝ ሙከራ ነው፡፡ ይህን መላ ምታቸውን የበለጠ ትርጉም የለሽ የሚያደረገው ደግሞ በመስቀል ላይ የተሰቀለው ኢየሱስ መሆኑን የማያምኑ መሆናቸው ነው፡፡ መጽሐፋቸው የተሰቀለው ኢየሱስ ሳይሆን በእርሱ ቦታ ሌላ ሰው ተተክቶ ነው ይላልና፡- "እኛ የአላህን መልክተኛ የመርየምን ልጅ አልመሲሕ ዒሳን ገደልን በማለታቸውም (ረገምናቸው)፣ አልገደሉትም፣ አልሰቀሉትም፤ ግን ለነሱ የተገደለው ሰው በዒሳ ተመሰለ...በእርግጥም አልገደሉትም" 4፣157፡፡ ታዲያ የእነርሱ "ዒሳ" በመስቀል ላይ ካልተሰቀለና ካልሞተ ኤሎሄ የሚለው የአራማይክ ቃል፣ አላህ ከሚለው የዐረብኛ ቃል ጋር በድምፀ ንባቡ ትንሽ ስለተቀራረበ ብቻ አሁን ለዚህ ሲሉ ሊሰቅሉት ነው?

---

[1] (Dr. M. Baravmann, The spiritual Background of Early Islam, E. J. Brill, Leiden, 1972)
[2] (The Encyclopedia of Religion: ed. James Hastings, Edinburgh, T. & T. Clark, 1908, I:326
[3] Encyclopedia Britannica, 1:643
[4] (Encyclopedia of Islam, eds, Houtsma, Arnold, Basset, Hartman; Leiden: E.J.Brill, 1913, I:302)
[5] (Encyclopedia of Islam, ed. Gibb, I:406)
[6] (Encyclopedia of Islam, eds, Lewis, Menage, Pellat, Schacht; Leiden: E.J.Brill, 1971, III:1093)
[7] (Encyclopedia of World Mythology and Legend, “The Facts on File”, ed. Anthony Mercatante, New York, 1983, I:41)
[8] (The Bible and Islam: or, the Influence of the Old and New Testament on the Religion of Mohammed, New York, Charles Scribner’s sons, 1897, p.102)
[9](The call of the Minaret, New York: OUP, 1956, P.31)
[10] (Mohammed’s Mecca, p.vii., “Belief in a High God in pre-Islamic Mecca”, Journal of Scientific Semitic Studies, Vol. 16, 1971, pp.35-40)
[11] Islam: Beliefs and Observations, New York: Barrons, 1987, p.28
[12] A comprehensive Commentary on the Quran, Osnabrük: Otto Zeller Verlag, 1973, p.36
[13] Islam: Beliefs and Observations, New York: Barrons, 1987, p. 7
[14] Robert Morey, The Islamic Invasion, Eugene, Oregon, Harvest House Publishers, 1977, pp.50-51
[15] Encyclopedia of Religion and Ethics (ed. Hastings), I:326.
[16] The Encyclopedia of World Mythology and Legend, I:61
[17] Arthur Jeffery, ed. Islam: Muhammad and His Religion (1958), p.85
[18] G.J.O. Moshay, Who is This Allah? (Dorchester House, Bucks, UK, 1994), pg. 138
[19] Robert Morey, The Islamic Invasion, Eugene, Oregon, Harvest House Publishers, 1977, p. 51
[20] Three Early Christian-Muslim Debates, ed. by N.A.Newman, Hatfield, PA, IBRI, 1994, p.719
[21] What is His Name?, Durban, SA:IPCI, 1990, p. 37

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

ሥላሴን በተመለከተ በቁርአን ውስጥ ያሉ ስሕተቶች

በቁርአን **ውስጥ የተለያዩ አያሌ ስሕተቶች አሉ፡፡ እነዚህም ከታሪክ እውነታ ጋር የሚጋጩ፣ የሰዋስው ስሕተቶች፣ ትርጉም የለሽ የሆኑ ነገሮች፣ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የሚጋጩና ከታወቁ እውነታዎችም ጋር የሚጣረሱና የማይሄዱ ናቸው፡፡ ከእነዚህ ውስጥ በአጭሩ የምናየው ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የሚጋጩትን የተወሰኑትን ብቻ ነው፡፡**

በቁርአን ውስጥ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የሚጋጩ ብዙ አንቀጾችና ሐተታዎች አሉ፡፡ የተወሰኑትን ቀደም ብለን ተመልክተናቸዋል፡፡ ስለዚህ እዚህ ላይ አንደግማቸውም፡፡ ቁርአን እነዚህም መጻሕፍት (መጽሐፍ ቅዱስን) እንደሚከተልና እነርሱን የሚያከብር እንደሆነ ስለሚናገር (ሱራ 6፣34፤10፣65፤4፣82) ይዘቱ አስከብራቸዋለሁ ከሚላቸው መጻሕፍት ጋር የማይስማማ ከሆነ እውነተኛነቱ ትልቅ ጥያቄ ምልክት ላይ ይወድቃል፡፡

ቁርአን የሥላሴን እምነትና ትምህርት የገለጸው ሙሉ በሙሉ በተሳሳተ መልኩ ነው፡፡ የሱራ 5፣116 ጸሐፊ ክርስቲያኖችን ሦስት አማልክትን እንደሚያመልኩ በማስመሰል እጅግ በጣም በተሳሳተ ሁኔታ ጽፏል፡፡ እነዚህ ሦስት አማልክ የተባሉትም አብ፣ ድንግል ማርያምና ኢየሱስ እንደሆኑ አድረጎ ጽፏል፡፡ ‹‹**አላህም የመርየም ልጅ ዒሳ ሆይ አንተ ለሰዎቹ እኔንና እናቴን ከአላህ ሌላ ሁለት አምላኮች አድረጋችሁ ያዙ ብለሃልን**?...›› ይላል፡፡ ክርስቲያኖች ግን ቅድስት ድንግል ማርያምን የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ እናት እንደመሆኗ ተገቢውን ክብር እናከብራታለን እንጂ አምላክ ናት አንልም፡፡ አምላካችን እግዚአብሔር ብቻ ነው፡፡ እግዚአብሔር ስንል አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ ማለታችን ነው፡፡ ታዲያ ይህን የፈጠራ ነገር የቁርአን ጸሐፊ ከየት አመጣው? በታሪክ እንደሚነገረው ኮሎሪዲያኖች የሚባሉ ድንግል ማርያምን የሚጨምር የሦስትነት አስተሳሰብና አምልኮ የነበራቸው መናፍቃን በመሐመድ ዘመን በመካከለኛው ምሥራቅ ነበሩ፡፡ ምናልባት መሐመድ ይህንን ስህተት ከነዚህ መናፍቃን ያገኘው ሊሆን ይችላል፡፡ በዘመኑ የነበሩት ክርስቲያኖች የሚያመልኩትን ለይቶ የማያውቅ ሰው ከሰማይ እንዲህ ያለ ነገር ተገለጠልኝ ማለቱ ይገርማል፡፡ የበለጠ የሚገርመው ግን የርሱ እንዲህ ማለት ሳይሆን የሌሎች እርሱን መከተል ነው፡፡

ከላይ እንደተገለጸው ይህንን በተመለከተ ሌላ ስሕተትም አለ፡፡ ሱራ 5፣73-75 ‹‹**እነዚያ አላህ የሦስት ሦስተኛ ነው የሚሉ በእርግጥ ካዱ**›› ይላል፡፡ ይህ ክስ በክርስቲያኖች ላይ መሆኑ ግልጽ ነው፡፡ ሆኖም ግን ክርስቲያኖች እግዚአብሔር ከሦስቱ አንዱ ነው ብለው አያምኑም፡፡ ይህ ዓይን ያወጣ ስሕተት ብቻ ሳይሆን የስም ማጥፋት ወንጀልም ነው፡፡ ለማሳያ እነዚህን አነሣን እንጂ ሌሎችም ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር በቀጥታ የሚጋጩ ብዙ አሉ፡፡

የተሻሩ፣ የተረሱ፣ የተዘለሉ የቁርአን ሕጎችና አንቀጾች

በቁርአን ላይ የተሻሩ፤ የተለወጡና የተተኩ ብዙ አንቀጾችና ሕጎች አሉ፡፡ በአንድ በኩል የአላህ ቃል እንደማይለወጥ ይናገራል፡፡ ለምሳሌም ‹‹የአላህን ቃላት መለወጥ የላትም›› ይላል (ሱራ 10፣64፤ 6፣34፡፡ ከዚህም የበለጠ ጠንካራ ዐዋጅ በሱራ 4፣82 ላይ ሰፍሯል፡፡ እንዲህ ይላል፡- ‹‹ቁርአንን አያስተነትኑምን? ከአላህ ሌላ ዘንድ በነበረ ኖሮ በርሱ ውስጥ ብዙ የሆነ መለያየትን ባገኙበት ነበር፡፡›› በቁርአን ውስጥ ያለውን እርስ በርስ መቃረንና መጣላት የሙስሊም ምሑራን ፊት /ቀድመው/ የተሰጡ አንዳንድ ትእዛዞች በኋላ በተገለጡ ትእዛዞች የተሻሩ መሆናቸውን በመግለጽ ለማብራራት ይሞክራሉ፡፡ የሚጋጩትንና እርስ በርሳቸው የሚቃረኑትን የቁርአን አንቀጾችና ቃላት ‹‹ተሻሽለዋል›› ወይም ‹‹ተለውጠዋል›› በሚል መንገድ ችግሩን ለመፍታት ይሞክራሉ፡፡

ሆኖም ግን ቁርአን የተጻፈው በሱራዎቹ የታሪክ ወይም መገለጥ ቅደም ተከተል ሳይሆን ሱራዎቹ በያዙት አንቀጽ (አያ) ብዛት ቅደም ተከተል ስለሆነ የትኛው ፊት፣ የትኛው ወደኋላ እንደተገለጸና የትኛው የሚጋጭ አንቀጽ፣ በየትኛው እንደተለወጠና እንደተተካ ማወቅ አይቻልም፡፡ እንዲሁም በእስልምና ትውፊት መሠረት ብዙዎቹ ሱራዎች ለመሐመድ

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

በአንድ ጥራዝ አልተሰጡትም፡፡ ስለሆነም በአንድ ሱራ ውስጥ የቀደሙ እንዲሁም የኋላ የሆኑ አያዎች ተደባልቀው ይገኛሉ፡፡ ታዲያ የትኞቹ የበለጠ ተሰሚዎች ወይም ከነርሱ በፊት የነበረውን የተኩ እንደሆነ ማወቅ አይቻልም፡፡

የመለወጥ ሕግ በሱራ 2፣ 106 እና 160 ላይ ተገልጾአል፡፡ ‹‹ከአንቀጽ ብንለውጥ ወይም እርሷን ብናስረሳህ ከርሷ የሚበልጥን ወይም ቢጤዋን እናመጣለን›› ይላል (ሱራ 17፣86፤ 16፣101)፡፡ እንዲሁ መለወጥ ያለውን በተሻለው መተካት መሆኑ ተገልጾአል፡፡ የተሻሩትና የተተኩት አንቀጾች (ሕጎች) ብዛት በተለያዩ ሰዎች ግምት **ከአምስት እስከ አምስት መቶ** የሚደርስ ሲሆን፤ ብዙዎች ወደ 225 ገደማ እንደሆነ ይገምታሉ፡፡ የሱፍ አሊ የተባለ ስለዚህ የተሻሩና የተለወጡ የቁርአን አንቀጾች ሲከራከር ‹‹የሕጉ ዓይነትና ሁኔታ እንደጊዜው ፍላጎትና ሁኔታ ሊለያይ ይችላል›› በማለት ሂደታዊ የሆነ መገለጥ እንደሚያስፈልግ ይገልጻል፡፡

ሂደታዊ መገለጥ በክርስትናም ተቀባይነት ያለው ነው፡፡ እግዚአብሔር ብሉይ ኪዳንን የሠራው በዚያን ዘመን የነበሩት እስራኤላውያን የነበሩበትን መንፈሳዊ ደረጃና ዓቅም፤ ማኅበረሰባዊና አካባቢያዊ ሁኔታዎችን ባገናዘበ መልኩ ነበር፡፡ እንዲሁም እስከ ጊዜው አገልግለው በመፈጸም የሚለወጡ ሕጎች ነበሩ (ለምሳሌም የኦሪቱ መሥዋዕት በሐዲስ ኪዳን በክርስቶስ ተተክቷል)፡፡ በአዲስ ኪዳን በክርስቶስ ለሚፈጸሙት ነገሮች ምሳሌና አመልካች ሆነው የሚያገለግሉ ነበሩ፡፡ በሕገ ኦሪት ሞግዚትነት ሲንከባከብ ከቆየ በኋላ፤ በዘመነ ሐዲስ ደግሞ ወንጌልን ሠራ፡፡ ሆኖም ግን የወንጌል ሕግ አስቀድሞ ከተሠራው ከብሉይ ኪዳን ጋር አይጋጭም፡፡

በቁርአን ላይ ችግሩ የሂደታዊ መገለጥ ጉዳይ ከመሐመድ በፊት ስለተሰጡ ሕግጋት መሻሻል የሚናገር ሳይሆን፤ በራሱ በመሐመድ ዘመን ተሰጥተው እንደገና በእርሱ ዘመን የተሻሩና የተሻሻሉ ሕጐች የመኖራቸው ነገር ነው፡፡ ሱራ 2፣ 116፤ 17፣86፤ 16፣101፡፡ እነዚህ ሁሉ ከመሐመድ በፊት ከብዙ ጊዜያት በፊት ስለተሰጡና አሁን በዘመናት መለወጥ ምክንያት መለወጥ ወይም መሻሻል ስላስፈለጋቸው ሕጐች ሳይሆን በራሱ በቁርአን ስላሉ ሕጐች መለወጥና መሻር የሚናገሩ ናቸው፡፡ በሃያ ዓመት ውስጥ ሂደታዊ መገለጥ ትርጉሙ ምን ላይ ነው?

በብሉይና በሐዲስ ኪዳን መካከል ያለው የዘመን ልዩነት 150 ዓመት ነው፡፡ በዚህ ጊዜ ውስጥ ብዙ ማኅበረሰባዊ ነገሮች ስለሚለወጡ ከነዚህ ለውጦች ጋር በመስማማት ተለወጠ ቢባል፤ ለውጡ የሕዝቡን ሁኔታ በማገናዘብ ስለሚሆን ትርጉም ይኖረዋል፡፡ ነገር ግን አስቀድሞ የሰጠውን ሕግ በሃያ ዓመት ውስጥ፣ ያውም ብዙ ነገር በተደጋጋሚ የሚለውጥ ከሆነ አላህ ሁሉን ለማወቅ ይቸገራል ወደሚል ድምዳሜ ያመራናል፡፡ ሌላው አማራጭ ሀሳብ የሚሆነው ደግሞ ጸሐፊው ሲጽፍ መሳሳቱን በኋላ በማወቁ ያን ለማስተካከል ሲል አንዱን መሻር፣ ሌላውን ማሻሻል፣ ሌላውን ደግሞ መለወጥ አስፈለገው፡፡ እንግዲህ የትኛው ሊሆን እንደሚችል የራስ ግንዛቤ መውሰድ ይቻላል፡፡ ለማንኛውም ከነዚህ መሻሻሎችና መለወጦች ለአብነት ያህል የተወሰኑትን እንመልከት፡፡

1. በሱራ 2፣ 144 የጸሎት አቅጣጫ (ቂብላ) ከመካ ወደ ኢየሩሳሌም እንደገና መልሶ ወደ መካ ሲለወጥ እናገኛለን፡፡
2. ውርስን በተመለከተ ሱራ 4፣7 እና 2፣ 180 ለሴቶችና ለወንዶች እኩል ድርሻ ይሰጣሉ፡፡ በሱራ 4፣11 ላይ ግን የወንዶቹ ድርሻ እጥፍ ሆኗል፡፡
3. የሌሊት ጸሎት በሱራ 73፣2-4 ሙሉውን ሌሊት እንዲሆን የታዘዘ ሲሆን በ73፣20 ላይ ደግሞ ወደ ግማሽ ከዚያም በታች የሚቻለውን ያህል በሚል ተሻሽሏል፡፡
4. ሥነ ፍጥረታት የተፈጠሩባቸው ቀናት ብዛት ከስድስት (7፣54፤ 25፣58) ወደ ስምንት ተለውጧል፡፡ (41፣9-12)
5. የነቢያት የመዓርግ ለውጥ፡- መጀመሪያ እኩል የነበሩ ሲሆን (3፣84፤ 2፣285፤2፣136) በሱራ 2፣253 ላይ ግን አንዳንዶቹ ከሌሎቹ በላይ ናቸው ተብሏል፡፡
6. የሰይፍ አንቀጾች፡- ‹‹የተከበሩትም ወሮች ባለቁ ጊዜ ጣዖት አምላኪዎችን ባገኛችኋቸው ሥፍራ ግደሏቸው፤ ያዟቸውም፤ ክበቧቸውም፤ እነርሱንም ለመጠበቅ በየመንገዱ ተቀመጡ›› ይላል (9፣5)፡፡ ክርስቲያኖችም ‹‹ከነዚያ መጻሕፍትም ከተሰጡት፡- እነርሱ የተዋረዱ ሆነው ግብርን በእጆቻቸው እስከሚሰጡ ጊዜ ተዋጓቸው›› (9፣29) ይላል፡፡ ‹‹ሃይማኖትም ሁሉ ለአላህ ብቻ እስከሚሆን ድረስ ተጋደሏቸው›› (60፣39)፡፡ ‹‹እነዚያን የካዱትንም በጽኑ ቅጣት ቅጣቸው” (9፣3)፡፡ እነዚህ ሁሉ በሱራ 2፣256 ላይ ‹‹በሃይማኖት ማስገደድ የለም›› የተባለውን የሚቃረኑ ናቸው፡፡
7. ባላቸው የሞተባቸው ሴቶች በሱራ 2፣ 234 ላይ ለአራት ወራት እና አሥር ቀናት እንዲታገሱ ያዛል፡፡ ሱራ 2፣240 ላይ ግን ይህ ወደ አንድ ዓመት ተለውጧል፡፡
8. ለአላህ የተገዛው የመጀመሪያው ሰው መሐመድ ነው ይላል (6፣14፤ 1፣164፤ 39፣12)፡፡ ሆኖም እነዚህ አባባሎች ቀደም ብሎ አብርሃምና ልጆቹ፤ እንዲሁም ያዕቆብና (2፣132) ሌሎቹ ቀደምት ነቢያት (28፣52-53) እና ሐዋርያት ሳይቀሩ (3፣52) ቀደምት ሙስሊሞች ናቸው ያለውን ዘንግቶት ነው፡፡
9. አላህ ሐሰተኞችን ሁሉ ይጠላል፤ ይበቀላል፤ መሐመድን ግን መሐላ እንዲያፈርስ ይፈቅድለታል (66፣ 1-2)፡፡

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

10. ሱራ 51፣57 ላይ ጂን የተፈጠረው ለአላህ ለመገዛት ነው ይላል፤ ሱራ 7፣176 ላይ ደግሞ ጂን የተፈጠረው ለሲኦል ነው ይላል፡፡
11. በሱራ 79፣40-41 የኃጢአት ዝንባሌና ምኞት ተወግዟል፡፡ ሆኖም በሱራ 4፣24-25 ላይ አላህ ብዙ ሴቶች ማግባትን፣ ፍቺን እንዲሁም ሴት ምርኮኞችንና ባሪያዎችን ቅምጥ ማድረግን ይፈቅዳል፡፡ (ቅምጥ ማስቀመጥና ብዙ ሚስቶችን ማግባት ከአመንዝራዊ ፍላጎት ውጭ ለሌላ ለምን እንደሚያገለግሉና እንደሚፈልጉ የሚያውቀው አላህ ብቻ ነው)፡፡ በተጨማሪም ታማኞች ለሆኑት ከሞት በኋላ በገነት የሚያገኙት ዋጋቸው ቆንጆ የሆኑ ብዙ ሴቶችን ማግኘት ነው፡፡ ታዲያ ፍትወት በምድር ላይ የተጠላና ስሕተት ከሆነና ለቅዱስ አምላክ የማይስማማ ከሆነ በገነት እንዴት ብሎ ነው እርሱ ወደና ፈቅዶ ሽልማት አድርጎ የሚሰጠው?
12. ሙስሊሞች፣ አይሁዶች፣ ክርስቲያኖችና ሳቢያኖች ሁሉም በመጨረሻው ቀን ፍርሃት የሌለባቸው የዳኑ ናቸው ይላል (2፣62)፡፡ ‹‹እነዚያ ያመኑ፣ እነዚያም ይሁዳውያን የኾኑ፣ ክርስቲያኖችም፣ ሳቢያኖችም (ከነርሱ) በአላህና በመጨረሻው ያመነ መልካምንም ሥራ የሠራ ለነርሱ በጌታቸው ዘንድ ምንዳቸው አላቸው፤ በነርሱም ላይ ፍርሃት የለባቸውም፤ እነርሱም አያዝኑም፡፡›› ሆኖም ሱራ 3፣85 ላይ እንደገና ሙስሊሞች ብቻ እንደሚድኑ ይናገራል፡፡ ‹‹ከኢስላም ሌላ ሃይማኖትን የሚፈልግ ሰው ፈጽሞ እርሱ ተቀባይ የለውም፤ እርሱም በመጨረሻይቱ ቀን ዓለም ከከሳሪዎቹ ነው›› ይላል፡፡

ምናልባት ከእነዚህና ከሌሎችም ብዙ ችግሮች መካከል የተወሰኑት ሊታገሷቸው የሚቻልና ከባድ ችግር ላይሆኑ ይችሉ ይሆናል፡፡ ነገር ግን ‹‹ቁርአን ምንም ዓይነት የሰው እጅ ሳይነካውና ተጽእኖ ሳያደርግበት በቀጥታ ከሰማይ የወረደ ነው›› የሚለው ነገር እነዚህንና ሌሎች ብዙ ነገሮችን ቀርቶ አንድን ችግር እንኳን በምንም ዓይነት ቅን ሕሊና ብንሆን ለመታገሥ የሚከብድ ያደርገዋል፡፡ ቁርአን ላይ ለውጦችና ማሻሻያዎች የሚደረጉ ከሆነና ቁርአን ከዚህ የተቀዳና ከሰማይ የወረደ ከሆነ (85፣22) በሰማይ ያለው ‹‹ያልተፈጠረው›› ዋናው መጽሐፍም እነዚህን ለውጦችና ሽረቶች ይዟል ማለት ነው፡፡ **ታዲያ በሃያ ዓመት ጊዜ ውስጥ ይህን ያህል ለውጥ የተደረገበት ነገር እንዴት የአላህ ዘላለማዊ ቃል ነው ሊባል ይችላል?**

ከዚህም ጋር እኩል የሚረብሽ የሚሆነው ነገር ደግሞ ይህ ጉዳይ በእግዚአብሔር ባሕርይ ላይ ያለው አንድምታ ነው፡፡ በቁርአን ላይ አላህ በፊት የተናገራቸውን ቃላትና የሰጣቸውን ትእዛዛት ሳይጠብቅ በየጊዜው ከበፊቱ ጋር የሚቃረንና የሚጣላ ነገር የሚናገር፤ ራሱን ደስ እንዳለውና በዘፈቀደ እንደሚያደርግ አድርጎ የሚገልጥ ከሆነ፤ መሐመድ አስቀድሞ አጸናዋለሁ ያለውን መገለጥ የሚያፈርስ ባዕድ አስተሳሰብ ይሆናል፡፡ እነዚህ መለወጦችና የሕግ ሽረቶች በሃያ ዓመት ውስጥ የተፈጠረ የማኅበረሰብ አስገዳጅ ሁኔታዎችን የሚያሳዩ ሳይሆኑ አንድን ሰውና የእርሱን ጓደኞች ፍላጎት ለአንድ የተወሰነ አካባቢና ለአንድ የተወሰነ ጊዜ የሚያገለግሉ ነበሩ፡፡

‹‹ኢየሱስ ክርስቶስ አልተሰቀለም›› የሚሉት ታሪክ የተመጣ

ሱራ 157፣158 እንዲህ ይላል፡-

‹‹እኛ የአላህን መልክተኛ የመርየምን ልጅ አልመሲ ዒሳን ገደልን በማለታቸው (ረገምናቸው)፤ አልገደሉትም፡፡ አልሰቀሉትም፡፡ ግን ለእሱ (የተገደለ ሰው በዒሳ) ተመሰለ፡፡ እነዚያም በርሱ ነገር የተለያዩት ከርሱ (መገደል) በመጠራጠር ውስጥ ናቸው፡፡ ጥርጣሬ ከመከተል በስተቀር በርሱ ነገር ምንም እውቀት የላቸውም፡፡ በርግጥም አልገደሉትም፡፡››

መሐመድ ይህንን የሰውን ሁሉ ድኅነት ከንቱ የሚያደርግ ተረት መሰል ነገር ከየት አገኘው?

መሐመድ ስለ ክርስቶስ መሰቀልና መሞት ጉዳይ የሰማው የግኖስቲኮች ተጽእኖ ከለከፋቸው ወይም ከራሳቸው ከግኖስቲኮች መሆኑ ግልጽ ሆኖ የሚታየው በዚህ ነው፡፡ ግኖስቲሲዝም የግሪኮችን ፍልስፍናና ክርስትናን በመደባለቅና ከሁለቱ አንድ ዓይነት አዲስ ሥርዓተ እምነት ለመፍጠር ይደረግ የነበረ ሙከራ ነበር፡፡ ግኖስቲኮች ምንታዌ (ሁለት) በሆኑ በብርሃንና በጨለማ መንግሥታት ያምኑ ነበር፡፡ መንፈሳዊ የሆነው ሁሉ ለምሳሌም የሰው ነፍስና መንፈስ የብርሃን መንግሥት ገንዘቦች ሲሆኑ፣ ቁስ አካል የሆነ ሁሉ፣ የሰውን አካል ጨምሮ የጨለማው መንግሥት ግዛት ነው ብለው ያምኑ ነበር፡፡ የብርሃኑ ዓለም የተፈጠረው በደጉ አምላክ ሲሆን ክፉው አምላክ ደግሞ የጨለማውን ዓለም ፈጠረ ይላሉ፡፡ ይህ አስተሳሰባቸውም ቁስ አካላዊ የሆነ ሁሉ የሰውን ሥጋ ጭምር ኃጢአት ስለሆነ ‹‹ኢየሱስም የእኛን ሥጋ አልተዋሐደም፤ እንደኛም ሰው አልሆነም›› ወደሚል የለየለት ክህደት ወሰዳቸው፡፡ ‹‹ሰው የሆነና ሥጋ የለበሰ መሰለ እንጂ በእውነት ሰው አልሆነም›› አሉ፡፡ የግኖስቲኮች ትምህርት ውጥንቅጡ የወጣና የተዘበራረቀ የነበረ ሲሆን፤ ብዙዎቹ ኢየሱስ በመስቀል ላይ አልሞተም ይሉ ነበር፡፡ ብዙ ግኖስቲኮች ለምሳሌም በእስክንድርያ ከ120-140 ዓ.ም ድረስ የኑፋቄ ትምህርቱን ይነዛ የነበረው ባሲለደስ የተባለው ግኖስቲክ ኢየሱስ በመስቀል ላይ አልሞተም ብሎ እስከ መካድ ደርሷል፡፡

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

ባሲሊደስም እንዲህ ያስተምር ነበር፡-

‹‹…ያልተወለደው አባት ያለውን ውርደት ባየ ጊዜ ክርስቶስ የተባለውን ላከው… በምድር ላይ ላሉ ሰዎችም ተአምራትን የሚያደርግ ሰው ሆኖ ታያቸው፡፡ ስለዚህ በመስቀል ላይ መከራ አልተቀበለም፡፡ ነገር ግን መስቀሉን እንዲሸከምለት ግድ የተባለው ከቀሬና የሆነ ስምዖን የሚባል ሰው እንጂ እርሱ አልተሰቀለም፡፡ እርሱ (ስምዖን) ኢየሱስ ነው ተብሎ ይታመን ዘንድ በክርስቶስ ስለተለወጠ ካለማወቅና ከመሳሳት የተነሣ እርሱ (ስምዖን) ተሰቀለ፡፡ ነገር ግን ኢየሱስ ራሱ የስምዖንን ገጽታና እይታ ገንዘብ አደረገ፡፡ በጎንም ሆኖ በሕዝቡና በዙሪያው ባሉት ላይ በመቀለድ ሳቀባቸው፡፡…ስለዚህ የተሰቀለውን ማመን ለማንም አያስፈልገውም፡፡ በሰው ምሳሌ የመጣውንና የተሰቀለ የመሰለውን ኢየሱስ የሚባለውን እንጂ…››[1]

---

[1] Jesus till Moder Teresa, Tergel, Verbum, 1973. p.29

ከእስልምና በፊት የነበሩ ጣዖታዊ ልምዶች

የጥንት ፖጋን ዐረቦች እምነታቸውን የሚፈጽሙባቸው የአምልኮ መግለጫ ተግባራት ነበሯቸው፡፡ ከእነዚህም የሚከተሉት ዋናዎቹ ነበሩ፡፡

- ***ወደ መካ ዞር በቀን አምስት ጊዜ መጸለይ፣***
- ***ወደ መካ ጉዞ ማድረግ፣***
- ***በካባ (ቤት አላህ- የአላህ ቤት) ዙሪያ መሮጥና መዞር፣***
- ***ጥቁሯን ድንጋይ መሳም፣***
- ***ለጨረቃ አምላክ የእንስሳ መሥዋዕት አርዶ ማቅረብ፣***
- ***በዲያብሎስ ላይ ድንጋይ መወርወር፣***
- ***ጨረቃ መታየት ጀምሮ እንደገና ስትታይ በሚያልቀው ወር መጾም፣***
- ***ለድሆች ምጽዋት መስጠት እና የመሳሰሉትን በማድረግ ነበር፡፡***

እነዚህ ሁሉ የጥንት የፖጋን ዐረቦች የአምልኮ መግለጫዎች ዛሬም በእስልምና ውስጥ ዋናዎቹ የእምነት ተግባራት ናቸው፡፡ ታዲያ እስልምና ከጥንቱ የጣዖት አምልኮ የሚለየው በምንድን ነው?

እስላሞች አንድ "አምላክ" - አላህን ብቻ ማምለካቸው የሚያመልኩት አምላክ እውነተኛው አምላክ መሆኑን አያረጋግጥልንም፡፡ ተመሳሳይ ጣዖታዊ ተሐድሶ በጥንት ዘመናት ይደረግ ነበር፡፡ ለምሳሌም በጥንታዊ ግብጽ ፈርዖን አኬናቶን የፀሐይን አምላክ አቶንን ብቸኛው አምላክ በማድረግ፣ የሌሎች አማልክትን አምልኮ ሕገ ወጥ በማድረግ፤ ሌሎች አማልክትን ሲያመልኩ የተገኙትንም በማሰቃየትና በማጥፋት፣ "አንድ አምላክ አምላኪ- monotheist" ለመሆን ወስኖ ነበር፡፡ እዚህ ላይ ከእስልምና ጋር ተነጻጻሪ የሆኑ ሦስት ነገሮች አሉ፡፡ አንደኛ፣ አኪናቶን ለአነርሱ ወንድ የሚሉትን የፀሐይን አምላክ ብቸኛው የግብጽ አምላክ ሲያደርገው፣ መሐመድ ደግሞ ለዐረቦች ወንድ የነበረውን የጨረቃ አምላክ ብቸኛው የዐረቦች አምላክ አደረገው፡፡ ከሁለቱ የትኛውም ቢሆን የመጽሐፍ ቅዱሱን እግዚአብሔርን በምንም አይመስልም፡፡ አይገናኝም፡፡ ሁለቱም ከብዙ አማልክት አምልኮ የተወረሱ ጣዖታት ናቸውና፡፡ ሁለተኛ፣ አኪናቶን አንድ አምላክ አምላኪ ቢመስልም የአምላክነትን ክብር ለራሱ አድርጓል፡፡ መሐመድም ራሱን "አምላክ" ብሎ ባይጠራም የአምላክነትን ክብር ለራሱ አድርጓል፡፡ ራሱን "አምላክ" ብሎ ባይጠራም በተግባር ግን ብዙ የ"አምላክነት" ክብሮችን ለራሱ ሰጥቷል፡፡ ሦስተኛም፣ አኪናቶን የፀሐይን ቅርፅ በ "ታው" ምልክት ላይ በማድረግ ለአምላኩ ምልክት አደረገ፡፡ መሐመድ ደግሞ የጥንቱን ጣዖታዊ የጨረቃ ምስል ቅርጽ እንዳለ ለ"ብቸኛው አምላክ" ለአላህ ምልክት አደረገላቸው፡፡ ስለዚህ የጣዖታትን ቁጥር መቀነስ ብቻ ወደ እውነተኛው አምላክ አምልኮ አያደርስም፡፡

ከመሐመድ መነሣት በፊት የአላህ ጣዖት መቀመጫ መካ ነበረች፡፡ ስለዚህም ሕዝቡ ሲጸልዩ ፊታቸውን ወደ መካ አዙረው ነበር፡፡ ከእስልምና በፊት ሕዝቡ ፊታቸውን ወደ መካ አዙረው በቀን አምስት ጊዜ ይጸልዩ ነበር፡፡[1] ከእስልምና መጀመር በፊት እያንዳንዱ የዐረብ ጐሳ አላህ የየራሱ አማልክት የበላይ እንደሆነ ያስቡ ነበር፡፡ የጨረቃ አምላክ የሆነው የአላህ ምልክት የነበረችው ጨረቃ ነበረች፡፡ ትርጉሙን ‹‹ከመካ እስከ ጨረቃ እስልምና ይስፋፋል›› በሚል ቢይቀሩትም የጨረቃ ምልክትነት ዛሬም ድረስ ቀጥሏል፡፡ መሐመድ ሌሎቹን ጣዖታት ሲያጠፋ ጥቁሯን ድንጋይ ግን አላጠፋትም፡፡ ስለዚህ

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

ዛሬም ድረስ እስላሞች እርሷን ለመሳም ከየቦታው ይጓዛሉ፡፡ መሐመድ ሌሎቹን ጣዖታት ሲያጠፋ ለምን ይህችን ድንጋይ ብቻ አስቀራት ይሆን?

ለአንድ እስላም በመጽሐፍ ቅዱስ የተገለጸው አንድ የሆነ፣ ነገር ግን በአንድነቱ ውስጥ ልዩ ሦስትነት ያለው እግዚአብሔር ጣዖታዊና ተቀባይነት የሌለው ነው፡፡ ይህም መሐመድ አስቀድሞ ያጠፋቸውን ብዙ አማልክት፣ በተለይም የአላህ ሦስት ልጆች ተብለው ይመለኩ የነበሩትን ስለሚያስታውሳቸው ነው፡፡ የጥንቱ የብዙ አማልክት አምልኮ የፈጠረባቸው ጭፍን ጥላቻ ነው፡፡ አንድ አምላክ የሆነው እግዚአብሔር በአንድነቱ ውስጥ ልዩ የሆነ ሦስትነት አለው የሚለውን የሥላሴን ሕልውና የአንድ አምላክ ሕልውና መሆኑን ባለመረዳት ልክ ሦስት የተለያዩ አማልክት እንደሆኑ አድርገው ነው የሚተረጉመትና የሚረዱት፡፡ ይህም በቁርአናቸው ተጽፎአል፡- “እነዚያ አላህ የሦስት ሦስተኛ ነው ያሉ በእርግጥ ካዱ” ይላል (5¸73)፡፡ እኛ እግዚአብሔርን የሦስት ሦስተኛ ነው ብለን ክፍልፋይ አምላክ አናመልክም፡፡ ይህ ደረቅ የስም ማጥፋት ዘመቻ ከመሆን ሌላ ምን ሊሆን ይችላል?

---

[1] The Encyclopedia of Islam P.303

የቁርአን ምንጮች

በቁርአን **የምናገኛቸው ታሪኮችና አሳቦች ከየት ተገኙ? ምንጫቸውስ ምንድነው? ከዚህ ዓለም የሌሉ ሰማያውያን ናቸው? ወይስ ከተለያዩ ድርሳናት ታሪኮችና አሳቦች የተቀዱ? እነዚህ ታሪኮች ከቀደሙት መጻሕፍት ማለትም ከብሉይ ኪዳንና ከሐዲስ ኪዳን ካልተገኙ ከየት ተገኙ?**

ቁርአንን ስናነብ ብዙ መጽሐፍ ቅዱስ ነክ ታሪኮችን እናገኛለን፡፡ ሆኖም በመጽሐፍ ቅዱስ ከምናገኘው ታሪክ ጋር ያላቸው ስምምነት በጣም ውስን ነው፡፡ በቁርአን ላይ የምናገኘው ታሪክ ብዙ በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ካለው ልዩነቶችንና ለውጦችን፣ እንዲሁም እንግዳ የሆኑ ታሪኮችን ጨምሮና አቀጣጫ ቀይሮ ይገኛል፡፡ እነዚህ በቁርአን የተገለጹት ታሪኮች ከቀኖናዊው መጽሐፍ ቅዱስ የሌሉ ታሪኮች ምናልባትም ቀኖናዊ ተቀባይነት ካልነበራቸው ከእስልምና በፊት ከነበሩ አዋልድ መጻሕፍት ታሪኮች ጋር ተመሳሳይነት ይኖራቸው ይሆን? ብለን እንድንጠይቅ ያደርገናል፡፡ እንዲህ ከሆነም እነዚህን አዋልድ መጻሕፍት ማግኘትና በቁርአን ላይ ካለው ታሪክ ጋር ማመሳከር ይኖርብናል፡፡

በቁርአን ያሉትን ታሪኮች ልናስተያይባቸው የምንችላቸው ብዙ የአይሁድ አዋልድ መጻሕፍት (ብዙው ከታልሙድ ነው) አሉ፡፡ እንዲህ ስናደርግ ደግሞ በእነዚህ ያሉት ታሪኮች፣ ሐተታዎችና ተረቶች ከቁርአን ጋር ብዙ ተመሳሳይነት ያላቸው ሆነው እናገኛቸዋለን፡፡

የታልሙድ ድርሳናት በሁለተኛው መቶ ዓመት ከቃል ሕጎች (ሚሽናህ) እና ከእነዚያ ሕጎች ትውፊቶች (ጋማራ- Gamara) የተጠናቀሩ ነበሩ፡፡ እነዚህ ሕግጋትና ትውፊቶች የተዘጋጁት የሙሴን ሕግ (ቶራህ- Torah) በየጊዜው ከሚለዋወጡ ነገሮች ጋር ለማስኬድ ነበር፡፡ እንዲሁም የሕጉ ትርጓሜዎችና ማብራሪያዎች እንዲሁም ውይይቶች ነበሯቸው፡፡ ነገር ግን የተጻፉበትን ዘመን ለማወቅ እንደ መስተዋትነት ይጠቀሙባቸው ነበር እንጂ ብዙዎች አይሁድ የታልሙድን ጽሑፎች አስገዳጅና ምስክር ወይም አስረጂ አድርገው አያዩዋቸውም፡፡እነዚህ ቀኖናዊ ያልሆኑ የአይሁድ አዋልድ ድርሳናት (ጽሑፎች) እንዴት የቁርአን አካል ሊሆኑ ቻሉ?

በሰባተኛው መቶ ዓመት በዐረብ ምድር ብዙ አይሁዳውያን ነበሩ፡፡ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አስቀድሞ እንደተናገረው በ70 ዓ.ም ኢየሩሳሌም በሮማውያን ስትጠፋ ከፍልስጥኤም ምድር የተሰደዱ ብዙ አይሁዳውያን ነበሩ፡፡ የታልሙድ ታሪኮችና ሐተታዎች ከአባት ወደ ልጅ በቃል ይተላለፉ ነበር፡፡ እያንዳንዱ ትውልድ ታሪኩንና ትረካውን በየራሱ መንገድ አንዳንዴም አካባቢያዊ ታሪኮችና ተረቶች እየተጨመሩበትና እየተሻሻለ ይተላለፍ ስለነበር የመጀመሪያው ታሪክ ምን እንደነበር በትክክል ለማወቅ አስቸጋሪ ነበር፡፡ እነዚህ በታልሙድ ላይ ያሉ ነገሮች በመጀመሪያው የሙሴ ሕግ (በዐሥርቱ ትእዛዛት) ላይ ተጨምረዋል ብለው የሚያምኑ ጥቂት ጽንፈኛ አይሁዳውያንም ነበሩ፡፡በአንዳንዶች ምሁራን እምነት መሐመድ በሰባተኛው መቶ ዓመት ሲነሣ እነዚህን ታሪኮች አጠረቃቅሞ ቁርአን አደረጋቸው፡፡ ስለሆነም ብዙ የአይሁዳውያን ትውፊቶችና አፈ ታሪኮች በመሐመድ ወይንም ምናልባት በኋላ ጸሐፊዎቹ ተቀባይነት አግኝተው የእስልምና ሃይማኖት አካል ሊሆኑ በቁ፡፡

የእስልምናን ትውፊት በሚቀበሉ ምሁራን እምነት ደግሞ ከእነዚህ ታሪኮች ብዙዎቹ ለመሐመድ የደረሱት መዲና በነበሩት አይሁዳውያን ጓደኞቹ በኩል ነው፡፡ የመሐመድ አጎት ዋራቃ የወንጌልን የተወሰነ ክፍል ወደ ዐረብኛ እንደተረጎመ፣

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

እንዲሁም ቡሀሪያ የተባለ ንስጥሮሳዊ መነኩሴ የመሐመድ የምስጢር መምህር እንደ ነበር ከእስልምና ትውፊት እንማራለን፡፡ እንዲሁም የመሐመድ ሰባተኛ ሚስት ረሂማ እና ዘጠነኛ ሚስቱ ሳፊያ አይሁዳውያን ነበሩ፡፡ ስምንተኛ ሚስቱ መርየም ደግሞ የመናፍቅ (የክርስትና) ቡድን ውስጥ ነበረች፡፡ እነዚህ ሁሉ የብሉይና የሐዲስ ኪዳን ታሪኮችን የሚያውቁትንና የያዙትን ያህል ሳይነግሩት አልቀሩም፡፡ እነዚህ ሚስቶቹ ቀኖናዊ (አሥራው) የሆኑትን የክርስትና መጻሕፍት ከአዋልዶቹ የተለዩ ይሁኑ አይሁኑ አያውቁም፡፡ ነገር ግን ከአይሁዳውያን ታልሙድም ይሁን ከሌሎች የክርስትና አዋልድ መጻሕፍት ከቀኖናውያትም ይሁን ብቻ የሰሙትን እንዲሁ ሳይነግሩት አልቀሩም፡፡

ሌላው ነገር ደግሞ በቁርአን የሚገኙት ብዙዎቹ ታሪኮች የኋላ ዘመን (ወደ 8ኛው መቶ ዓመት ማብቂያ ወይም ከመሐመድ ሞት ከ100-150 ዓመት በኋላ) ናቸው፡፡ ምናልባትም ከራሳቸው የቃል ታሪኮችና ከአይሁዳውያን ታልሙድ፣ የተዋሷቸውን ታሪኮች (በፋርሳውያን ወይም በሶርያውያን ጸሐፊዎች የተጻፉ ይመስላሉ) ወደ ኋላ በመውሰድ በሰባተኛው መቶ ዓመት በነበረው በመሐመድ ስብእና ላይ አሳረፏቸው፡፡ ለአብነትም የተወሰኑትን በተለይም ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የሚመሳሰሉትን ታሪኮች ወስደን ከዚያ በፊት ከነበሩት ድርሳናት ጋር እናስተያያቸው፡፡

1.የሰይጣን ለአዳም አለመስገድ

ሱራ 2.34፣ 17፣ 61፣ እና 7፣ 11-13 ላይ ሰይጣን ለአዳም አልሰግድም ማለቱ ተጽፏል፡፡ ‹‹...*ከዚያ ለመላእክቶች ለአዳም ስገዱ አልን፡፡ ወዲያውም ሰገዱ፡፡ ኢብሊስ (ዲያብሎስ) ሲቀር ከሰጋጆቹ አልሆነም፡፡ (አላህ) ባዘዝኩህ ጊዜ ከመስገድ ምን ከለከለህ? አለው፡፡ እኔ ከርሱ የበለጥኩ ነኝ፡፡ ከእሳት ፈጠርከኝ፡፡ እርሱን ግን ከጭቃ ፈጠርከው አለ፡፡ ከርሷ (ከገነት) ውረድ፡፡ በርሷ ውስጥ ልትኮራ አይገባህምና ውጣም አንተ ከወራዶቹ ነህና አለው፡፡*›› (ሱራ 6፣11-13)፡፡

በክርስትና ትምህርት ሰይጣን የወደቀው ለአዳም አልሰግድም በማለቱ አይደለም፡፡ እንዲያውም ዲያብሎስ የወደቀው ከአዳም መፈጠር በፊት ነው፡፡ ይህ ታሪክ ከሁለተኛው መቶ ዓመት ታልሙድ ውስጥ የሚገኝ ታሪክ ነው፡፡

2.ቃየንና አቤል

ሱራ 5፣27-32 ላይ ያለው የአቤልና የቃየን ታሪክ ጥሩ ምሳሌ ነው፡፡ በቁርአን በስማቸው ባይጠቀሱም ታሪኩ በመጽሐፍ ቅዱስ እንዳለው ታሪክ ቃየን ወንድሙን አቤልን ሲገድለው ይጀምራል፡፡ ሆኖም በአያ 31 ላይ ቃየን ወንድሙን አቤልን ከገደለው በኋላ ታሪኩ በመጽሐፍ ቅዱስ ካለው ይለያል፡፡ እንዲህ ይላል፡-

‹‹ያን ጊዜም የወንድሙን ሬሳ እንዴት እንደሚሸሽግ ያሳየው ዘንድ አላህ መሬትን የሚጭር ቁራን ላከለት፤ ወይ እኔ የወንድሜን ሬሳ እሸሽግ ዘንድ እንደዚህ ቁራ መሆን አቃተኝን አለ፡፡ ከጸጸተኞችም ኾነ፡፡››

የዮናታን ቤን ኡዝያ ታርገም /Targum/ ደግሞ እንዲህ ይላል፡
‹‹አዳምና ሔዋን በአስክሬኑ አጠገብ ተቀምጠው ምን እንደሚያደርጉ ጨንቋቸው ያለቅሱ ነበር፤ ከዚያ በፊት ስለመቅበር የሚያውቁት ነገር አልነበረምና፡፡ ያን ጊዜም ቁራ መጣና የሌላ የሞተ ቁራ በድን ወስዶ መሬቱን ቆፈረና እነርሱ እያዩት በዓይናቸው ፊት ቀበረው፡፡ አዳምም የቁራውን ምሳሌ እንከተል አለ፡፡ የአቤልን ሰውነት ወስዶ ወዲያውኑ ቀበረው፡፡››

እገሌ እገሌን ቀበረ ከሚለው ውጭ ሁለቱ ታሪኮች ተመሳሳይ ናቸው፡፡ ስለሆነም መሐመድ ወይም ሌላው የኋላ ዘመን ጸሐፊ ይህንን ታሪክ ያገኘው ከዚህ የአይሁድ ታልሙድ ነው ብለን መደምደም እንችላለን፡፡ የአይሁድ ታሪክ በቁርአን ላይ መሠረታዊ ዶግማ ተደርጉ ከ‹‹ሰማይ የወረደው›› መጽሐፍ ክፍል ሆኖ እናገኛለን፡፡

ይህ ብቻ አይደለም፡፡ **ሱራ አምስትን** ማንበብ ስንቀጥል **አያ** 32 ላይ ከሌላ የአይሁድ ታልሙድ የተቀዳ እናገኛለን፡፡
ቁርአን ሱራ 5፣ 32፡-
‹‹በዚህ ምክንያት በእስራኤል ልጆች ላይ እነሆ ያለ ነፍስ (መግደል) ወይም በምድር ላይ ያለማጥፋት ነፍስን የገደለ ሰው ሰዎቹን ሁሉ እንደገደለ ነው፡፡ ሕያው ያደረጋትም ሰው ሰዎቹን ሁሉ ሕያው እንዳደረገ ነው ማለትን ጻፍን...››
ሚሽናህ ሳንሃድሪ 4፣5፡-
‹‹ወንድሙን በገደለው በቃየን ላይ እንዲህ ተብሎ እናገኛለን፡- የወንድምህ ደም ከምድር ይጮኻል (ይህ ከመጽሐፍ ቅዱስ አራት ዘፍጥረት ምዕራፍ ቁጥር ላይ የተጠቀሰ ነው) እንዲሁም እንዲህ አለ፡ በአንድ ሰው ብቻ ደም አለበት ያለ አይደለም፡፡ ብዙዎች ደሞች አሉበት አለ እንጂ፡፡ አንድን ሰው የገደለ የሰውን ዘር በሙሉ እንደገደለ ያሳይህ ዘንድ አንድ ሆነህ ተፈጠርህ፡፡ የአንድን ሰው ሕይወት ለታደገ ደግሞ የሰውን ዘር በሙሉ እንዳዳነ ይቆጠርለታል፡፡››

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

በፊተኛው **አያ** 31 እና በሚከተለውና ከላይ ባነበብነው **አያ** 32 መካከል ግንኙነት የላቸውም፡፡ የአቤል በቃየን መገደል ከሰው ልጅ ዘር መገደልና መዳን ጋር ግንኙነቱ ምንድን ነው? ምንም ዓይነት አመክንዮአዊ ግንኙነት የላቸውም፡፡ ይህ **አያ** እንዲያውም የሰው ልጅ ሁሉ ኃጢአት ሊሸከም ይመጣል ተብሎ በብሉይ ኪዳን ዘመን በተስፋ ሲጠበቅ ለነበረው የክርስቶስ የማዳን ሥራ ደጋፊ ነው፡፡ (ዮሐ 1፣ 29) ሆኖም ከሚቀድመው **አያ** አሳብ ጋር አብሮ አይሄድም፡፡

ወደ አይሁድ ታልሙድ ስንመለስ ይህንን የ**ሚሽናህ ሳንሃድሪን** ምዕራፍ 4 ቁጥር 5 ላይ ከላይ የተጻፈውን እናገኛለን፡፡ በዚህም ጸሐፊው ከየት እንዳገኘውና ለምን እዚህ ላይ እንደ ጨመረው እንረዳለን፡፡ በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ባለ ኃይለ ቃል ላይ የተሰጠ የአንድ ረቢ አሰተያየት ትርጓሜ በቁርአን በሱራ 5፣ 32 ላይ ቃል በቃል ተደግሟል፡፡ የአንድ ረቢ አስተያየት እንዴት የቁርአን አካል ሆኖ የአላህ ነው ተባለ? አላህ የሆነ ነገር ከረበናት ይማራል ማለት ነው? ወይስ መሐመድ ወይም የኋላ ጸሐፍያን ይህንን ተግሣፅ ከዚህ ረቢ ጽሑፍ ቀዱት?

የሁለቱን ታሪኮች ግንኙነት የምናገኘው የሳንሃድሪንን ሚሽናህ ስናነብ ብቻ ነው፡፡ በቁርአን ላይ በሁለቱ (በ31 እና በ32) መካከል የሐሳብ ፍሰት ወይም ግንኙነት ያለመኖሩን ምክንያት አሁን ለመረዳት ቀላል ነው፡፡ የ**ሱራ አምስት** ጸሐፊ ረቢው የሚናገርበትን ጥንተ ታሪክና የጀርባ ጉዳይ አልተረዳውም፡፡ ስለዚህም እነዚህ የአንድ ግለሰብ (ረቢ) አሰተያየቶችና ሐተታዎች እንጂ የመጽሐፍ ቅዱስ ቃላት አለመሆናቸውን ስላላወቀ የሰማውን ነገር አንድምታውንና ምልከታውን ሳይረዳ እንዲሁ ቁርአን ላይ ጨመረው፡፡
በሱራ 25፣ 4-5 ላይ የኩረጃ (ግልበጣ) ክስ በእርሱ ባላመኑ የመዲና ሰዎች በመሐመድ ላይ የቀረበው ያለ ምክንያት እንዳልሆነ እናያለን፡፡ ክሱ እንዲህ ይላል፡-
‹‹ያላመኑ ግን ይህ (ቁርአን) መሐመድ የፈጠረውና ሌሎችም ሕዝቦች የረዱት ውሸት ነው እንጂ ሌላ አይደለም ይላሉ፡፡ በእውነትም በደልንና ሐሰትን ሠሩ፡፡ እንዲህም **አሉ፤ እንዲጻፍ ያደረገው የቀደሙ ሰዎችን ተረቶች ነው፡፡ በቀንና በማታም በቃሉ እየተናገረ ያጽፋቸዋል**፡፡››

ይህ በዘመኑ የነበሩና መሐመድን በደምብ ያውቁት የነበሩት የመዲና ሰዎች ክስ ብዙ እስላሞች ለማመን ከሚፈልጉት ነገር ይልቅ ወደ እውነቱ የቀረበ ነው፡፡ በመሐመድም ሆነ በኋለኞቹ ጸሐፊዎች ያላመኑት የመዲና ሰዎች እነዚህን ‹‹ከሰማይ የወረዱ ናቸው›› የሚባሉትን ታሪኮች ምንጮች ስላወቁ ነው፡፡ በዚያ አካባቢ ይኖር ከነበሩት አይሁዶች ብቻ ሳይሆን ከአካባቢው አገሮች ወደ መካና ወደ ተለያዩ የዐረብ የንግድ ከተሞች ይመጡ ከነበሩት አይሁዶች እነዚህን ተረቶችና አፈ-ታሪኮች ይሰሟቸው ስለነበር የሚያውቋቸውን አፈ ታሪኮችና ሐተታዎች ‹‹ከሰማይ የወረዱ ናቸው›› ሲባሉ ሊያምኑ አልቻሉም፡፡

የአብርሃም ታሪክ

ሱራ 21፣51-71 ላይ የአብርሃምን ታሪክ እናገኛለን (ብዙ ስለሆነ እዚህ ላይ አልተጻፈም)፡፡ አብርሃም ሕዝቡን ስለ ጣዖት አምልኳቸው ከተከራከራቸው በኋላ አንድ ታላቅ ጣዖት ብቻ ሲቀር ሌሎቹን ሰባበራቸው፡፡ ሕዝቡም ይህን ሲያዩ አብርሃምን ጠርተው ይህን የደረገው እርሱ እንደሆነ ጠየቁት፡፡ እርሱም ታላቁ ጣዖት ይህን ሠራ አላቸው፡፡ ይናገርም እንደሆነ ትልቁን ጣዖት ጠይቁት አላቸው፡፡ እነርሱም እነዚህ የሚናገሩ መሆናቸውን በርግጥ አውቀሃል አሉት፡፡ ከአላህ ሌላ ለምን ትገዛላችሁ? ባላቸው ጊዜ በእሳት ላይ ጣሉት፡፡ አላህም እሳቱን በአብርሃም ላይ ቀዝቃዛ ሁኚ አላት፡፡ ከእሳቱም በተአምራት ሳይቃጠል በደኅና ወጣ ይላል፡፡

ይህ ታሪክ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አይገኝም፡፡ ሆኖም ሚድራሽ ራባህ በሚባል የሁለተኛው መቶ ዓመት የአይሁድ ታልሙድ ውስጥ ተጽፎ ይገኛል፡፡ በዚህ የራባህ ሚድራሽ ላይ አብርሃም ከሁሉም ታላቅ ከሆነው በቀር ሌሎቹን ጣዖታት ይሰብራቸዋል፡፡ አባቱና ሌሎቹም ሰዎች በዚህ ምክንያት ይጠይቁታል፡፡ እርሱም በቁርአን ላይ ካልተጻፈ ቀልድ ቢጤ ጋር በታላቁ ጣዖት ፊት ለታናናሾቹ ጣዖታት ይበሉ ዘንድ በሬን እንደሰጣቸውና እነርሱም ስለበሉ አላከበሩትም፡፡ ስለዚህም ታላቁ ጣዖት ትንንሾቹን ጣዖታት አጠፋቸው፡፡ የተቆጣው አባቱ አብርሃም የተናገረውን አላመነውም፡፡ ስለሆነም ናምሩድ ወደሚባል ሰው ወሰደው፡፡ እርሱም ወደ እሳት ጣለው፡፡ እግዚአብሔር እሳቱን ውኃ አደረገለት፣ ያለ ምንም ጉዳት በደኅና ወጣ ይላል፡፡፡
የሁለቱ ታሪኮች ተመሳሳይነት አሌ የማይባል ነው፡፡ የሁለተኛው መቶ ዓመት የአይሁድ አፈታሪክ በ"ቅዱስ ቁርአን" ላይ ተደግሟል፡፡ መሐመድ ወይም ሌላ ጸሐፊ ይህን ታሪክ ከአይሁድ ሰምቷል፡፡ የመጽሐፍ ቅዱስ ቅንጥብጣቢ ታሪኮችንም ከአይሁዳውያን ወዳጆቹና ከሚስቶቹ ቢሰማም መጻሕፍታቸውን ስላላነበበ ከአንድ ዓይነት ምንጭ የመጡ መሰለው፡፡ በዚህም የአይሁድን አፈ ታሪክ በቁርአን ውስጥ አሰፈረ፡፡

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

ሰሎሞንና ንግሥተ ሳባ

በሱራ 26፣ 17-34 ላይ የሰሎሞንን ታሪክ፣ የአይሁድን (የዝናብ ወፍን) ታሪክና የንግሥተ ሳባን ታሪክ እናገኛለን፡፡ በቁርአን የተጻፈውን የሰሎሞንን ታሪክ ካነበብን በኋላ ከቁርአን መፈጠር በፊት አምስት መቶ ዓመት ቀድሞ በሁለተኛው መቶ ዓመት በተጻፈው የአይሁድ የታሪክ መጽሐፍ ከ**አስቴር ታርገም** 2 ላይ ካለው ጋር ማነጻጸር ጠቃሚ ነው፡፡
ቁራን፣ ሱራ 27፣ 17-44
‹‹ለሰሎሞንም ሠራዊቶቹ ከጅን (ከጋኔን) ከሰውም ከበራሪም የሆኑት ተሰበሰቡ፡፡ እነሱም በየደረጃቸውና በየማዕረጋቸው ነበሩ፡፡›› 17
"በራሪዎቹንም በተመለከተ፣ ዓለም፡- ሁድሁድን (የዝናም ወፍን) ለምን አላየውም፣ በውነት ከራቁት ነበርን? ሳልተገኘበት ምክንያት በቂ ማስረጃ ካላቀረበልኝ በስተቀር በብርቱ ቅጣት እቀጣዋለሁ ወይም እገድለዋለሁ አለ፡፡ ወፉም ሩቅ ያልሆነ ጊዜ ዘገየ፡፡ (ወጥቶም) አለ፡- አንተ ያልገዛኸውን አገርና ድንበር አይቼ መጣሁ፣ ከሳባ እውነተኛ ወሬን ይዤልህ መጥቻለሁ፡፡ (በዚያም) የምትገዛቸውን ሴት አገኘሁ፣ በሁሉም ነገር የተሳጣት ናት፣ አስደናቂ ዙፋንም አላት…አለ፡፡" 21፣23
‹‹ሰሎሞንም አለ፣ እውነት ተናግረሀም ይሁን ዋሽተህ መሆኑን ወደፊት እናያለን አለ፡፡ ይህንን ደብዳቤዬን ይዘህ ሂድ፡፡ ወደነርሱም ጣለው፡፡ ከዚያም ከነሱ ዘወር በል፡፡ ምን እንደሚመልሱም ተመልከት፡፡ (እርሷም በደረሳት ጊዜ) አለች፡- እናንተ መማክርቶች ሆይ ክብር ያለው ጽሑፍ ወደኔ ተጣለ፡፡ እርሱም ከሰሎሞን ነው፡፡ በአላህ ስም እጅግ በጣም ርኅሩህ በጣም አዛኝ በሆነው፡፡ በኔ ላይ አትኩሩ ታዛዦችም ሆናችሁ ወደኔ ኑ (የሚል ነው)፡፡ እናንተ መማክርቶች ሆይ በነገሬ የሚበጀውን ንገሩኝ፣ እናንተ ሳትገኙ ምንም ነገር ወስኜ አላውቅምና አለች፡፡ እነርሱም፣ እኛ የኃይል ባለቤቶች የብርቱ ጦርም ባለቤቶች ነን፡፡ ግን ትእዛዙ ወደ አንቺ ነው፡፡ ምን እንደምታዢም አስተውይ አሏት፡፡" 27-33
"እኔም ወደነሱ ገጸ በረከትን የምልክና መልክተኞቹ በምን እንደሚመለሱ የምጠባበቅ ነኝ አለች፡፡" 34
"በመጣችም ጊዜ፡…" 42
‹‹ወደ ታላቁ ቤተ መንግሥት እንድትገባ ተጠየቀች፡፡ እርሷ ግን ባየቺው ጊዜ ባህር ነው ብላ ጠረጠረች፤ ልብሷን ወደ ላይ ወደ ባቶቿ ከፍ አደረገች፡፡ እርሱ ግን ከመስተዋት የለሰለሰ ሕንፃ ነው አላት…" 44

የአስቴር ታርገም 2

‹‹ሰሎሞን ትእዛዝ ሰጠ፣ ንጉሥና ከጂኒ፣ ከምድር አራዊትና ከሰማይ አዕዋፋት የሆኑ ሠራዊቶችን እልክብሃለሁ የሚል፡፡ ያን ጊዜም ያ ወፍ ራሱን እያዝናና ሊገኝ አልቻለም፡፡ ንጉሥ ሰሎሞንም ወፉን በኃይል ይዘው እንዲያመጡት አዘዘ፤ በርግጥም ሊገድለው ፈልጎ ነበር፡፡

ነገር ግን ወዲያውኑ ወፉ ንጉሡ ባለበት መጣና እንዲህ አለ፡፡ ጌታዬ ንጉሥ ሆይ፣ ዓለሙን ሁሉ አየሁት፣ አንተ የማትገዛውን የሳባን ግዛትና ከተማም አየሁት፡፡ የሳባ ንግሥት በምትባል ሴት ይመራሉ፡፡ እንዲሁም በምሥራቅ (ሳባ) ያለውን የተመሸገ ከተማ አገኘሁት፤ በዙሪያውም የብርና የወርቅ ድንጋይ በየጎዳናው አለ፡፡

‹‹ባጋጣሚ የሳባ ንግሥት ባሕር ልታመልክ በጧት ወጥታ ነበር፡፡ ጸሐፊዎቹ ደብዳቤ አዘጋጅተው በወፉ ክንፍ ላይ አደረጉት፡፡ ወፉም መልእክቱን ይዞ ከሳባ ምሽግ ደረሰ፡፡ በወፉ ክንፍ ያለውን ደብዳቤ አይታ (ሳባ) ከፍታ አነበበችው፡፡ ‹‹ንጉሥ ሰሎሞን ሰላምታውን ያቀርባል፡፡ ወደኔ መምጣትና የእኔን ልግስናና ባለጸግነት መጠየቅ ደስ ቢያሰኝሽ ከሁሉም በላይ ከፍ ከፍ አደርግሻለሁ፡፡ ይህ ደስ የማያሰኝሽ ከሆነ ግን ነገሥታትንና ሠራዊቶችን እልክብሻለሁ፡፡ የሳባ ንግሥት ይህን በሰማች ጊዜ ልብሷን ቀደደች፡፡ ወደ መማክርቶቿም ልካ ምን ባደርግ ይሻለኛል አለቻቸው፡፡ ሰሎሞንን አያውቁትም፡፡ ሆኖም ውብ ጌጣጌጦችንና የከበሩ ድንጋዮችን የተመሉ መርከቦችን በባሕር እንድትልክና መልእክትም አብራ እንድትልክ መከሯት፡፡

በመጨረሻም በመጣች ጊዜ ሰሎሞን ይቀበላት ዘንድ መልእክተኛ ላከ…መምጣቷን ሲሰማም በመስተዋቱ ቤተ መንግሥት ተነሥቶ ተቀመጠ፡፡ የሳባ ንግሥት ባየችው ጊዜ የመስተዋቱ ወለል ውኃ መሰላት፡፡ ስለሆነም በዚያ ላይ ስትራመድ ልብሷን ከፍ አደረገች፡፡ ሰሎሞን በእግሯ ላይ ያለውን ጠጉር ባየ ጊዜ እንዲህ ብሎ ወደሷ ጮኸ…"
ሁለቱንም ካነበብን በኋላ የሰሎሞንንና የሳባ ንግሥትን ታሪክ በቁርአን ላይ የጻፈው ሰው ይህን ታሪክ ከየት እንዳገኘው ግልጽ ነው፡፡ ሁለቱ ታሪኮችም አንድ ዓይነት ናቸው፡፡ ጅኖቹ፣ ወፎቹ፣ በተለይም ደግሞ የጠፋውና በኋላ የሳባ ንግሥትን ጉዳይ እንደ መታረቂያ አድርጎ ያቀረበውና መልእክተኛው ወፍ፣ መልእክቱ፣ የመስታወቱ ውኃ መምሰል፣ ሁሉም የእነዚህ ሁለት ታሪኮች ልዩ የሆኑ የጋራ ገንዘቦቻቸው ናቸው፡፡ እነዚህ ታሪኮች እንዲሁ ባጋጣሚ ተመሳስለው ይሆን? ይህ ታሪክ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የለም፡፡

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

ስለ ኢየሱስ ልደትና በሕፃንነት ዘመኑ ስላደረጋቸው የተለያዩ ድርጊቶች የሚናገሩ አንቀጾች

እነዚህ ነገሮች ቤተክርስቲያን “ቀኖናውያን” አድርጋ በተቀበለቻቸው መጻሕፍት ማለትም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሌሉ ሲሆን የሚገኙት በወንጌል ስም ተጽፈው ይሰራጩ በነበሩ የተለያዩ የሁለተኛው መቶ ዓመት አዋልድ መጻሕፍት ነው፡፡ ከእነዚህ ታሪኮች ለምሳሌ ያህል የሚከተሉትን እንመልከት፡፡

ሀ/ የዘንባባው ዛፍ

ሱራ 19፣22-26 ላይ ስለ ማርያም፣ ስለ ሕፃኑ ኢየሱስ፣ ስለ ዘንባባ ዛፍና ከሥሩ ስለሚፈልቀው ምንጭ እናነባለን፡፡
‹‹እርሱን (ኢየሱስን) ፀነሰችው፡፡ በሆድዋም ይዛው ወደ ሩቅ ሥፍራ ገለል አለች፡፡ ምጡም ወደ ዘንባባይቱ ግንድ አስጠጋት፡፡ ዋ! ምነው ከዚህ በፊት በሞትኩ፤ ተረስቼም የቀረኹ በሆንኩ አለች፡፡ ከበታቿም እንዲህ ሲል ጠራት፡፡ አትዘኚ፣ ጌታሽ ከበታችሽ ትንሽን ወንዝ በእርግጥ አድርጓል፡፡ ዘንባባይቱንም ግንድ ወዳንቺ ወዝውዢት፣ ባንቺ ላይ የበሰለን የተምር እሸት ታረግፍልሻለችና፡፡ ብይም ጠጪም፤ ተደሰቺም›› 19፣22-26
ይህ ታሪክ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የለም፡፡ ይህ ታሪክ ለመጀመሪያ ጊዜ የተገኘው በሁለተኛው መቶ ዓመት ይሠራጭ በነበረ አንድ (አዋልድ) መጽሐፍ ላይ ነው፡፡ እርሱም እንዲህ ይላል፡-
‹‹ማርያም በበረሃው ቃጠሎ ከደከመች ከሦስት ቀን በኋላ ከዘንባባ ዛፍ ሥር ትንሽ ታርፍ ዘንድ ዮሴፍን ጠየቀችው፡፡ ዛፉ ብዙ ፍሬ ተሸክሞ ባየችው ጊዜ ከዚህ ፍሬ ትንሽ ብናገኝ ጥሩ ነበር አለች፡፡ ያን ጊዜ ሕፃኑ ኢየሱስ ፈገግ እያለ ወደ ላይ ተመለከተና የዘንባባውን ዛፍ ‹‹ትንሽ ፍሬ ወደ ታች ጣል›› አለው፡፡ ወዲያውኑ ዛፉ ወደ እርሷ አዘነበለ፡፡ እነርሱም በሉ፡፡ ያን ጊዜም ኢየሱስ እንዲህ አለ፡ ‹‹ዘንባባ ሆይ፣ ተነሥ፣ በገነት ካሉት የአባቴ ዛፎች አንዱ ሁን፡፡ ግን በሥሮችህ ከበታችህ ያለውን ምንጭ ክፈትና ከበታቹ ከሚፈሰው ውኃ አምጣ፡፡››[1]

ለ/ ከጭቃ ወፎችን ስለመፍጠር

በሱራ 3፣39 ላይ ሕፃኑ ኢየሱስ ከጭቃ የወፍ ቅርጽ እንደሠራና እስትንፋሱን እፍ ሲልበት ወፍ እንደሚሆን ይናገራል፡፡
‹‹ወደ እስራኤል ልጆች መልእክተኛ ያደርገዋል (ኢየሱስን)፣ ይላልም፡- ከጌታችሁ ዘንድ በምልክትና በተአምር መጣኂችሁ፡፡ እኔ ለእናንተ ከጭቃ እንደ ወፍ ቅርጽ እፈጥራለሁ፣ በርሱም እተነፍስበታለሁ፣ በአላህም ፈቃድ ወፍ ይሆናል፡፡›› (3፣49)

ይህ የሚገኘው ቤተክርስቲያን ሃይማኖትን ለመግለጥና ለማስተማር እንዲሁም ለምስክርነት ቀኖናዊ አድርጋ በተቀበለቻቸው በዐራቱ ወንጌሎች አንጻር ግኖስቲኮች እየጻፉ በሐዋርያት ስም እየሰየሙ ያሰራጯቸው ከነበሩት አስመሳይ ወንጌሎች በአንዱ ነው፡፡ ይህ ታሪክ የሚገኘው ‹‹ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ የሕፃንነት ዘመን የሚናገር የቶማስ ወንጌል›› ከተባለ መጽሐፍ ነው፡፡ ይህ መጽሐፍ ይህን በተመለከተ እንዲህ ይላል፡-
‹‹ያን ጊዜም ትንሽ ጭቃ ወሰደ፣ ከርሱም ዐሥራ ሁለት ወፎችን ሠራ…ኢየሱስም እጆቹን አንድ ላይ አድርጐ አጨበጨበና ወፎቹን ‹ሂዱ ብረሩ› አላቸው፡፡”

ይህን የመሰሉ ከተለያዩ የግኖስቲኮች ‹‹መስመ ወንጌሎች›› (Pseudo gospels) እና ከክርስቲያኖች ቀኖናውያት ሳይሆን አዋልድ መጻሕፍት የተቀዱ ብዙ ታሪኮች ይገኛሉ፡፡ እዚህ ላይ ዋናው ነገር ጌታችን ወፍ ከጭቃ የመፍጠሩ ጉዳይ ወይም በሕፃንነቱ የመናገር ጉዳይ አይደለም፡፡ እርሱ የባሕርይ አምላክ እንደመሆኑ ማንኛውንም ነገር ማድረግ አይሳነውምና፡፡ ቁርአን እንደሚባልለት ‹‹ከሰማይ የወረደ›› ሳይሆን እንደ ልመና ጥሬ ከተለያዩ ድርሳናት የተጠረቃቀመ መሆኑን ግን ያሳየናል፡፡ ከአዋልድ መጻሕፍት የሰሟቸውንና ከቀኖናውያት (አሥራው) መጻሕፍት እንደተገኙ፣ የትኞቹ ደግሞ ከአዋልድ እንደተገኙ ስላላወቀ የተገኘውን ሁሉ አጠራቅሞ አንድ መጽሐፍ አደረገው፡፡

በቁርአን ውስጥ የእርስ በርስ ግጭትና መዘበራረቅ ያስከተለው ዋናው ምክንያትም ይኸው ነው፡፡ ከክርስትና የተገኙትንና ከግኖስቲኮች የተቀዱትን፣ ከቀኖናውያት መጻሕፍት የተቀዱትና ከአዋልድ የተቀዱት ሊገጣጠሙ አልቻሉም፡፡ ከዚህ አጣብቂኝ ለመውጣት የሚጋጭ የቁርአን ቃልና አንቀጽ ሁሉ በሌላ የተተካ ወይም የተሻረ ነው በሚል ለማምለጥ ቢሞክሩም የሚያስኬድ አልሆነም፡፡ ከዚህ የምንማረው ሌላው ነገር ክርስቲያኖችም ቀኖናዊ በሆኑት መጻሕፍት ማለትም በመጽሐፍ ቅዱስና ታሪክ ለማወቅ፣ ለግል ምክርና ለመሳሰለው የተጻፉ አዋልድ መጻሕፍትን በሚገባ መለየትና በአግባቡ መጠቀም የሚያስፈልግ መሆኑን ነው፡፡ ቀኖናውያት መጻሕፍትን ከአይሁድ ታልሙድና በዘመኑ ከነበሩ የተለዩ የአዋልድ ድርሳናት፣ እንዲሁም ከግኖስቲኮች የፈጠራ ወንጌሎች የደባለቁ ሰዎች መሐመድን የተደባለቀ ታሪክ በመንገር በቁርአን ላይ ላለው ችግር የራሳቸው ዓይነተኛ ሚና ነበራቸው፡፡

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

‹‹**ኢየሱስ ክርስቶስ አልተሰቀለም**›› ***የሚሉት ታሪክ የትመጣ***

ሱራ 157፣158 **እንዲህ ይላል፡-**
‹‹*እኛ የአላህን መልክተኛ የመርየምን ልጅ አልመሲ ዒሳን ገደልን በማለታቸው (ረገምናቸው)፤ አልገደሉትም፡፡ አልሰቀሉትም፡፡ ግን ለእሱ (የተገደለ ሰው በዒሳ) ተመሰለ፡፡ እነዚያም በርሱ ነገር የተለያዩት ከርሱ (መገደል) በመጠራጠር ውስጥ ናቸው፡፡ ጥርጣሬ ከመከተል በስተቀር በርሱ ነገር ምንም እውቀት የላቸውም፡፡ በርግጥም አልገደሉትም፡፡*››

መሐመድ ይህንን የሰውን ሁሉ ድኅነት ከንቱ የሚያደርግ ተረት መሰል ነገር ከየት አገኘው?

መሐመድ ስለ ክርስቶስ መሰቀልና መሞት ጉዳይ የሰማው የግኖስቲኮች ተጽእኖ ከለከፋቸው ወይም ከራሳቸው ከግኖስቲኮች መሆኑ ግልጽ ሆኖ የሚታየው በዚህ ነው፡፡ ግኖስቲሲዝም የግሪኮችን ፍልስፍናና ክርስትናን በመደባለቅና ከሁለቱ አንድ ዓይነት አዲስ ሥርዓተ እምነት ለመፍጠር ይደረግ የነበረ ሙከራ ነበር፡፡ ግኖስቲኮች ምንታዌ (ሁለት) በሆኑ በብርሃንና በጨለማ መንግሥታት ያምኑ ነበር፡፡ መንፈሳዊ የሆነው ሁሉ ለምሳሌም የሰው ነፍስና መንፈስ የብርሃን መንግሥት ገንዘቦች ሲሆኑ፣ ቁስ አካል የሆነ ሁሉ፣ የሰውን አካል ጨምሮ የጨለማው መንግሥት ግዛት ነው ብለው ያምኑ ነበር፡፡ የብርሃኑ ዓለም የተፈጠረው በደጉ አምላክ ሲሆን ክፉው አምላክ ደግሞ የጨለማውን ዓለም ፈጠረ ይላሉ፡፡ ይህ አስተሳሰባቸውም ቁስ አካላዊ የሆነ ሁሉ የሰውን ሥጋ ጭምር ኃጢአት ስለሆነ ‹‹ኢየሱስም የእኛን ሥጋ አልተዋሐደም፤ እንደኛም ሰው አልሆነም›› ወደሚል የለየለት ክህደት ወሰዳቸው፡፡ ‹‹ሰው የሆነና ሥጋ የለበሰ መሰለ እንጂ በእውነት ሰው አልሆነም›› አሉ፡፡ የግኖስቲኮች ትምህርት ውጥንቅጡ የወጣና የተዘበራረቀ የነበረ ሲሆን፤ ብዙዎቹ ኢየሱስ በመስቀል ላይ አልሞተም ይሉ ነበር፡፡ ብዙ ግኖስቲኮች ለምሳሌም በእስክንድርያ ከ120-140 ዓ.ም ድረስ የኑፋቄ ትምህርቱን ይነዛ የነበረው ባሲለደስ የተባለው ግኖስቲክ ኢየሱስ በመስቀል ላይ አልሞተም ብሎ እስከ መካድ ደርሷል፡፡

ባሲሊደስም እንዲህ ያስተምር ነበር፡-
‹‹…*ያልተወለደው አባት ያለውን ውርደት ባየ ጊዜ ክርስቶስ የተባለውን ላከው… በምድር ላይ ላሉ ሰዎችም ተአምራትን የሚያደርግ ሰው ሆኖ ታያቸው፡፡ ስለዚህ በመስቀል ላይ መከራ አልተቀበለም፡፡ ነገር ግን መስቀሉን እንዲሸከምለት ግድ የተባለው ከቀሬና የሆነ ስምዖን የሚባል ሰው እንጂ እርሱ አልተሰቀለም፡፡ እርሱ (ስምዖን) ኢየሱስ ነው ተብሎ ይታመን ዘንድ በክርስቶስ ስለተለወጠ ካለማወቅና ከመሳሳት የተነሣ እርሱ (ስምዖን) ተሰቀለ፡፡ ነገር ግን ኢየሱስ ራሱ የስምዖንን ገጽታና እይታ ገንዘብ አደረገ፡፡ በጎንም ሆኖ በሕዝቡና በዙሪያው ባሉት ላይ በመቀለድ ሳቀባቸው፡፡…ስለዚህ የተሰቀለውን ማመን ለማንም አያስፈልገውም፡፡ በሰው ምሳሌ የመጣውንና የተሰቀለ የመሰለውን ኢየሱስ የሚባለውን እንጂ…*››[2]

---

[1] The Lost Books of the bible, New York, Bell publishing Co., p.38
[2] Jesus till Moder Teresa, Tergel, Verbum, 1973. p.29

በቁርአን ስለ ውግረት የተነገሩ አንቀጾች

ሳሂ ሙስሊም እንደሚለው ከዚያድ መጽሐፍ ውስጥ ሳይካተቱ የቀሩ አንቀጾች ነበሩ፡፡ ከእነዚህም አንዱ ስለ ውግረት የተነገረው አንቀጽ ነው፡፡ ብዙዎች ትውፊቶች ስለዚህ ስለተዘለለው አንቀጽ ይናገራሉ፡፡ እንደ ኢብን ኢሳቅ አገላለጽ እንዲህ እናነባለን፡-

‹‹***አላህ መሐመድን ላከው፤ ለእርሱም መጻሕፍትን አወረደለት፡፡ ካወረደለት ውስጥ አንዱ ክፍል ስለ ውግረት የሚናገረው ክፍል ነበር፡፡ ኡማር እንዲህ ይላል፡- “ተምረነዋል፣ እናነበዋለን፤ ልብ ብለንም እንገነዘበዋለን፡፡ ነቢዩ (መሐመድ) ወግሯል፤ እኛም እርሱን ተከትለን ወግረናል፡፡ ነገር ግን በሚመጣው ዘመን ሰዎች በአላህ መጽሐፍ ውስጥ ውግረትን በተመለከተ ምንም ነገር አላገኘንም በማለት አላህ የሰጠውን ትእዛዝ ችላ እንዳይሉና እንዳይሳሳቱ እሰጋለሁ፡፡ በአላህ መጽሐፍ የተገለጸው ውግረት የሚያመነዝሩ ባለ ትዳሮች ላይ የታዘዘ ቅጣት ነው፡፡***››

ስለዚህ እንደ ኡማር ገለጻ የውግረት አንቀጽ የመጀመሪያው ቁርአን ላይ የነበረ ሲሆን አሁን ካለው ቁርአን ግን የለም፡፡ በብዙዎቹ የቃል ታሪኮች አመንዝረዋል የተባሉ ብዙ ሴቶችና ወንዶች በመሐመድና በተከታዮቹ የተወገሩ ስለመሆናቸው ይነገራሉ፡፡ ሆኖም ዛሬ ግን በቁርአን ሱራ 24፣2 ላይ ‹‹የዝሙት ቅጣት አንድ መቶ ግርፋት (ጅራፍ)›› መሆኑን እናነባለን፡፡ ኡመር ዝሙት ውግረት የሚገባው ታላቅ ኃጢአት ነው ይላል፡፡ ሆኖም ይህ አንቀጽ ከዛሬው ቁርአን የለም፡፡ ጉዳዩንም ያነሣው ለዚህ ነው፡፡ አሁን ያለው ቁርአን በመሐመድ ለተከታዮቹ የተላለፈ ስለመሆኑ እስላሞች ራሳቸው ሲጠይቁ

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!

ይገባቸዋል፡፡ እንዲህ ባሉ ማስረጃዎች ፊት ዛሬ ያለው ቁርአን የበለጠ ጥያቄ ምልክት ውስጥ ይገባል፡፡ ታዲያ ይህ ሁሉ ነገር “ከሰማይ ለወረደ” መጽሐፍ ይስማማዋልን?

ይህም ብቻ አይደለም፡፡ የኡቱማን ቁርአን ከእርሱ ሞት በኋላም የከሊፋዎችን የአንድ ወጥ መጽሐፍ መስፈሪያ ለማሟላት ሲከለስና ሲስተካከል ነበር፡፡ አል ሀጂጂ የተባለው የኩፋ ገዢ አሥራ አንድ የተለያዩ ማስተካከያዎችንና እርማቶችን አድርጓል፡፡ ሆኖም እነዚህ እርማቶችና ማስተካከያዎች በኋላ ወደ ሰባት ተቀንሰዋል፡፡ ሌሎቹ ጥንታውያን ስብስቦች ኖረው ቢሆን ኖሮ የትኛው ከጥንቱ ጋር እንደሚቀራረብ ማመሳከር ይቻል ነበር፡፡ ነገር ግን የመጨረሻው መጽሐፍ የተወሰደበት የአፍዛ ቅጂ እንኳን በኋላ ሚርቫን የተባለው የመዲና ገቺ እንዲጠፋ ተደርጓል፡፡ ግን ለምን?

እነዚህ ድርጊቶች በተለያዩት ቅጂዎች መካከል ቅራኔና ልዩነት የነበረ መሆኑንና ሌሎቹን አጥፍቶ አንዱን ብቻ መምረጥ የግድ አስፈላጊ ነው ብለው ስላመኑ እንደሆነ አያሳይም? ሌሎቹ ለምን ተቃጠሉ? በተጨማሪም መሐመድ በሌለበት ሁኔታ (ከሞተ በኋላ) ኡትማን እንዴት አድርጎ አንዱን ከሌላው መለየትና መምረጥ ቻለ? ስለዚህ በመጽሐፍ ቅዱስ ማድረግ እንደሚቻለው ዓይነት የዛሬውን ቁርአን ተአማኒ ለማድረግ ልናመሳክርበት የምንችለው ሌላ ጥንታዊ ጽሑፍ የለም፡፡ ብዙ ቅጂዎች ባሉ ቁጥር የጥንታዊነቱ እርግጠኛነት የበለጠ አስተማማኝ ይሆናል፡፡ ቁርአን አንድ ብቻ (የዛይድ ቅጂ) ነው ያለው፡፡ አዲስ ኪዳን ደግሞ ወደ ሃያ አራት ሺሕ የሚደርሱ ጥንታውያን የሆኑ የተለያዩ ቅጂዎች ይገኛሉ፡፡ የመጽሐፍ ቅዱስና የቁርአን በዚህ ረገድ እንኳ ያለው ልዩነት ይህን ያህል ነው፡፡ ዛሬ በእስላሙ ዓለም የሚነበበውና ጥቅም ላይ የሚውለው ቁርአን በኡትማን የተመረጠውና በኋላም በአል ሃጂጂ የተስተካከለው የዚያድ ቁርአን ነው፡፡ ስለሆነም አሁን ያለው አንድ ወጥ መጽሐፍ በመለኮታዊ ዐዋጅ ወይም በመሐመድ ውሳኔ ሳይሆን በሰዎች በተደረጉ የማሰባሰብ፣ የማስወጣትና የማስገባት ሂደታዊ ማስተካከያዎችና ውሳኔዎች የተጠናቀረ ነው፡፡

pdfMachine
A pdf writer that produces quality PDF files with ease!
Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.
Get yours now!